

Narodna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — o-
deljaka izdaja o-
bsežno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2856 — nočna 2994, 2994 in 2959

SCLOVENEC

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Izhaja vsak dan (v tiskanih), razen ponedeljka in dneva po prazniku

Galeazzo Ciano

Ob času, ko so v Bukarešti zborovali trije vladarji držav Male zveze in z odmevajocim povarkom podčrtali skupne ideale trozveze, kakor skupno voljo, da jih s skupnimi vojaškimi silami po skupnih načrtih branijo, je šef italijanske vlade presenetil Evropo s spremembami v svoji vladi, med katerimi je imenovanje dosedanjega propagandnega ministra grofa Galeazza Ciano brez dvoma najbolj senzacionalno in ga je Evropa tudi kot takšnega sprejela. Komentarji evropskega tiska o nenadnem pojavu Mussolinijevega zeta med vodilno svetovno diplomacijo niso prav nič manjši od komentarjev, ki se vedno spremljajo bukreški dogodki. Človek ima nehoti vtis, da stoji pred veliko tajnostno šahovnico, kjer velja vsaki potezi proti potezu, napadu protinapad, a kjer načrti še niso dovolj razviti ali vsaj ne dovolj razvidni za priproste opazovalca mednarodnopolitičnih dogodkov in kjer tudi pravi igralci še niso odgrnili svojih pravih obrazov.

Kdo je grof Ciano, da je njegovo imenovanje za zunanjega ministra Italije, kamor je ves svet pričakoval, da bo prišel dosedanj državni podtajnik Fulvio Suvich, ki se je v zadnjih letih kot poslovodeči zunanji minister zelo izkazal, tako iznenadilo in vzbudilo toliko prahu? Galeazzo Ciano je v prvi vrsti Mussolinijev zet in je to odločujoča okolnost njegovega napredovanja. Zunanje ministrstvo je v vsaki vladi najbolj zaupljiva postojanka, predvsem je to res v fašistično ustrojeni državi. Zunanji minister mora uživati popolno zaupanje vrhovnega voditelja in mora, ne samo poznati tajne misli vodje, marveč tudi znati interpretirati jih brezhibno in zanesljivo zvesto. Kot zet šefa vlade ima Ciano te kvalifikacije in torej ne obstoja nevarnost, da bi delal kakšno samostojno zunanjo politiko, k čemur se je na gibal zadnje čase Fulvio Suvich, marveč se bo smel Mussolini zanesljivo zanašati na njegovo zeta pri vodstvu zunanje politike, ki je po abesinski zmagi usidrana zopet v Evropi. Poleg tega je Ciano tudi že diplomat iz karjere in je prišel na mesto propagandnega ministra s poslanisknega mesta v nekdanji ter je zastopal Italijo na raznih važnih mednarodnih konferencah, kjer je navezal koristne stike, kot recimo na mednarodni gospodarski konferenci v Londonu. Končno si je v abesinski vojni, kjer je bil po veljavi oddelka Capronijevih bombnikov, utekel tudi že vojaško slavo ter ima njegovo ime med italijanskim ljudstvom zelo prijeten zvok, ne glede na to, da ga dela simpatičnega italijanskemu narodu tudi njegova mladost, saj je star komaj 33 let in je torej, v pogledu let in mladostne svežosti, zavidljiv partner mlademu zunanjemu ministru angleškega imperija, Edenu.

Razume se, da te, reki bi, osebnostne kvalifikacije niso bile edini povod za njegov prihod na čelo zunanje ministrstva, marveč, da je Mussolini s tem imenovanjem hotel naglasiti neko zunanje politično doktrino, ki jo je podčrtal še s tem, da je Ciano dal za državnega podtajnika dosedanjega italijanskega veleposlanika v Varšavi Bastaninija. Kakšna je ta doktrina, pa nam pove najbolje odjek rimskih sprememb v Franciji, kjer danes z največjo rahločutnostjo in občutljivostjo zasledujejo zunanje politične dogajanja po Evropi. V Franciji nikakor ne zatajujejo vtisa, da pomeni Cianoovo imenovanje za šefa italijanske zunanje politike vsaj navidezen »glissement« (zdrčenje) v nemški tabor v Evropi. »Tempe« je v tem oziru kategoričen, drugi levičarski tisk pa, ki je z novo vlado dobil nekaj poluraden značaj, ni nič manj jasev. Vsi ti časopisi podčrtavajo dejstvo, da šteje grof Ciano mnogo osebnih prijateljev med najvišjimi voditelji nemškega narodnega socializma in da je na drugi strani tudi novi državni podtajnik Bastanini na svojem dosedanjem mestu v Varšavi zaslovel po svojih intenzivnih stikih s prijatelji in Poljske v srednji Evropi in da spada med najbolj razumevalce poznata telje zunanje političnih stremiljenj poljskega zunanje ministra Becka na vseh področjih, kjer ima tudi Italija svoje bitne interese.

Italija je po abesinski vojni, ki jo je zaposlila skozi sedem dolgih mesecev daleč od Evrope, pokazala voljo, da se znova in še z večjim prestižem uveljavi na evropskem področju. Imela je, tako pišejo francoski listi iz poluradnih virov, dvoje mogočih izber. Italija se je mogla vrniti kratkoma nazaj k svoji prejšnji evropski politiki, ki je bila slovesno potrjena na znani konferenci v Stresu, kjer je bila ustanovljena italijansko-francosko-angleška skupna fronta pri reševanju vseh evropskih problemov in ki je na manj viden način uresničila Mussolinijevo zamisel pakta velesil za diktatorično nadzorovanje Evrope. To je bila ena pot. Druga pa je obstojala v tem, da Italija obrne hrbet tako imenovani streški skupni fronti, ki je v abesinskem sporu prinesla samo razočaranja, in se obrne k novemu porajajočemu se zvezniškemu sistemu, ki objema predvsem srednje- in vzhodnoevropska vprašanja ter nalaga Italiji dolžnost, da išče bolj intimnega sodelovanja z Nemčijo in Poljsko. Pred takšno izbero je Italija stala, ko se je vrnila iz Abesinije. Medtem ko so ugodnosti, če bi se odločila za prvo pot, nesporno velike in bi ponovna vključitev povečane in okrepljene Italije v evropsko politiko po tej poti povzročila manj novih zmed, se je Italija očitno odločila za drugo pot, ki vodi skozi mnogo večje komplikacije, a ima to prednost, da jo pravočasno obvaruje pred osamljenostjo in pokaže francoski in angleški vladi, da Italija lahko brez velikih težav dobi prijatelje drugod, če ji nova francoska levičarska vlada in Anglija prijateljstvo odrekata, ker se še vedno zoperstavljata ukinitvi gospodarskih sankcij. Razgovori med Italijo in Nemčijo trajajo že dalje časa, ponekod so namigovali celo, da je načelni sporazum že dosežen. Ni čudno torej, če se Cianoovo imenovanje daje sedaj razlaga, da je Italija na tem, da vstopi v nemškopoljsko fronto z vsem, kar bi ta zveza pomenila tudi v pogledu politične ideologije o obnovi Evrope.

To mnenje smo beležili, ker se zdi počeno za razumevanje političnih dogodkov v Evropi. Osnovnih dejstev tudi ne zanikamo, četudi se nam zdi, da so med Italijo in Nemčijo še vedno

Dr. Anton Korošec romunskemu listu:

Osnove našega optimizma

Naše po krščanstvu poglobljeno etično pojmovanje življenja
Duh zemlje, ki nam daje živež, nas vse prešinja

Bukarešta, 12. junija. AA. List »Ordinea« objavlja v svoji zadnji številki razgovor svojega poročevalca v Belgradu z jugoslovanskim notranjim ministrom g. dr. Antonom Korošcem. G. dr. Korošec je pri tej priliki izjavil tole:

»Če razmišljam o položaju naše države in prijateljskih sosedov, moram naravno ugotoviti, da smo v zboru evropskih držav še vedno gospodarsko in finančno slabi, brez velikega kapitala, pretežno agrarci, ki jih sedanja sluska še bolj udarja kakor druge države. Geopolitično pa smo z vseh strani obdani samo od velikih držav.

Navzlic temu me prešinja optimizem glede naše bodočnosti.

Mladi smol naš demografski prirastek presega vse druge v Evropi. Našo obnovitveno sposobnost še ni napadla tista kužna bolezen, bela

kuga, ki razjeda vse druge kulturne narode, in ki je v preteklosti že nad velikimi imperijami izrekla svoj »Mene tekel ufarsins«.

To naše zdravje nas je ohranilo skozi vso našo zgodovinsko preteklost, v kateri nam usoda ni bila naklonjena; večno smo bili izpostavljeni tuji, močnejši poplavi, siletoja v suženstvu, vedno trošec svoje najbolje sile v obrambi pred sovražnimi močmi. Navzlic vsemu pa smo se ohranili in obvarovali malone vse svoje narodno ozemlje, in sicer zaradi svojega zdravlja, opirajoč se na svoje prirodno in po krščanstvu poglobljeno etičnem pojmovanju življenja in njegovih nalog. Ohranili smo svoje narodno ozemlje in vrhu tega še razpršili svoje otroke kakor seme po svetu — ko domača zemlja pod tujim gospodstvom ni mogla dati vsem skromnega kruha.

Tudi na to se opira naš optimizem. Opira se

na okolnost, da dekadenca zapada ni okužila našega zdravega etosa.

Agrarci smo, zaradi tega nas prešinja duh zemlje, ki nam daje kruha in vino. Z globino vse svoje duše smo zvezani s svojo rojstno zemljo.

Zato mislim in sem prepričan, da bo naš narod z nezmanjšano silo kakor v preteklosti tako tudi v bodočnosti branil, če bo potrebno, svojo zemljo. Po drugi strani takisto verujem, da bo mogel na podlagi hudih zgodovinskih izkusitev in opri na resno etično pojmovanje življenja v kraljem času doseči to, kar je zanemarljivo v preteklosti, ki so ga v njegovem razvoju skozi stoletja ovirali. Verujem, da bo vse to ne samo popravilo, marveč bo z naglim tempom razvil vse svoje posebne vrline in da bo racionalno izkoristil bogastva, ki mu jih je priroda v tako obilni meri podarila.

„Nismo slepi pacifisti“

Titulescu balkanskim časnikarjem

Bukarešta, 12. jun. AA. Rador poroča: Zunanji minister Titulescu je otvoril prvo svečano sejo tiska Balkanske zveze z naslednjim govorom:

»Srečno, a tudi zelo važno naključje je nastalo, da se vrši ustanovna skupščina tiska Balkanske zveze v Bukarešti, ko so trije državni glavarji Male zveze po opravljenem plodovitem delu, ki bo pokazalo svojo pravo vrednost šele tekom bodočih dogodkov, zapustili naše mesto s pristranskim »na evidenjen«.

Kakšen naj bo namen združenja tiska Balkanske zveze? Pač ta, ker so političnim sporazumom potrebni sporazumi med tiskom, ki ima nalogo, da jim daje v vsakim dnu svojo pravo aktualnost. Potrebni so zato, ker ni naloga političnih sporazumov, da bi posegali v vsakdanje življenje prizadetih ljudstev. Ta naloga pripada pogotju »sine qua non« modernega življenja, ki mu pravimo časopisje. Politične pogodbe so lahko listine velike cene in se morajo opirati na genialne zamisli, same po sebi pa so samo abstraktne konstrukcije.

Dovolite mi, da bom še bolj točen. Dokler političnega sporazuma ne sprejme časopisje, je v boljšem primeru samo sijajen arhitektonski načrt. Slediti mu mora izgotovitev. Ni pa mogoča živa konstrukcija, če ni stvarnega sodelovanja, če delavec, ki se ravna po tem, kar je že deloma realizirano, ne sodeluje z arhitektom pri delu, ki ga je treba še opraviti. Na podoben način so zastopniki listov pravi sodelavci tvorcev politične pogodbe.

Dovolite mi, da priznam, da je stvar, ki ji boste vlili življenja, zelo dobra in da je njena dobrota enaka njeni kreptini. Zamisel balkanske zveze je lepa, ker temelji na obveznosti spoštovanja medsebojnih pravic v taki meri, da njeni člani nimajo večjih pravic, kakor tisti, ki se niso njeni člani. Zamisel balkanske zveze je lepa, ker ona vzpostavlja harmonijo tam, kjer je bilo prej nasprotje in zmešnjava. Ustvarja občutek varnosti in pomirjenja v tistem delu Evrope, ki se je prej čisto istovetilo s pojmom revolucije in vojne. Zamisel Balkanske zveze je lepa, ker imamo občutek,

odkar smo ustvarili naš blok, da smo ustvarili nekaj novega in da smo se zopet znašli pri skupnem delu za isto stvar. Kako ganljive slike mi prihajajo na misel, odkar sem kot romar Balkanske zveze prehodil vse države in obiskal vse vaše prestolnice. Zakaj mi zbujajo toliko zaupanja in ljubezni? Zakaj je Anatolija tako slična nekaterim krajem Romunije in zakaj so tam vasi tako podobne moji vasi, kjer sem se rodil, in se v Turčiji tako počutim, kakor da bi bil doma? Zakaj me snažnost grškega kmeta spominja na snažnost romunskega kmeta? Zakaj se nam tisto, kar še nismo videli, takoj zdi, da je naše? Zakaj se veliko število romunskih narodnih običajev smatra v Jugoslaviji, kakor da so jugoslovanski, tako da sem zmeraj diskutiral s svojimi jugoslovanskimi prijatelji o tem, kaj je nacionalno pri njih in kaj je nacionalno pri nas. In da pri tem nisem mogel ustaviti vzgona svojega romunskega patriotizma drugače, kot na način, da sem se spomnil, da sem zaveznik jugoslovancev in da zavezništvo zapoveduje sodelovanje in ne napadanja. Vse to je zaradi tega, ker smo vsi balkanski narodi samo ena velika družina, ki so jo nesreče razbile na dele. Sedaj, ko smo skupaj, pa zmeraj ugotavljamo, da se nam ni treba sporazumovati s tuji, ki morajo prestopiti svoja izkustva, ampak da moramo s svojimi prijatelji sodelovati, da dosežemo v teh stvareh iste pravice.

To čustvo polnega edinstva med balkanskimi narodi je tako močno, da gledajo na tiste, ki niso v naši družbi, pravimo sami sebi, da oni lahko delajo, kakor jim to nalagajo njihovi interesi, toda za nas morate vi vedeti, da ste člani naše družine. Balkanska zveza ima moč, ki ji ni nikjer enake. Mi gledamo z nemirnimi očmi na tisto, kar se dogaja v Evropi. Vidimo čisto jasno vse nevarnosti, ki bi mogle motiti mir v nekem gotovem delu njenih pokrajin in registriramo pri tem tokove in protitokove. Toda po vsem tem vendarle lahko mirno rečemo tej Evropi, da vojna ne bo izbruhnila na Balkanu. To pa zato, ker nas nič ne deli med seboj. Če pa pride vojna od zunaj, potem bomo mi vsi enotno branili naše meje in naše pravice. Balkanska zveza ima moč, ki je enaka moči Male zveze, in pri tem izvaja politiko obrambe lastnih interesov. Mi smo samo v službi svojih

nacionalnih interesov, pri tem pa nismo v službi nikogar in ne poslušamo nikake navodila. Hočemo prijateljstvo z vsemi velikimi državami brez razlike, to je s Francijo, Anglijo, Italijo, Nemčijo in Rusijo. Pripravljeni smo, da dokazemo vsaki izmed teh velesil konkretno, da hočemo z njo živeti v prijateljstvu in miru. Toda mi se ne bomo nikdar v njihovo korist odpovedovali nobenemu izmed svojih interesov. Obratno! Mi bomo zahtevali v korist velesil, da se nam prizna enakost, to se pravi, da na podlagi suverene prava določujemo sami sebi svojo usodo. Prav tako smo odločeni, da ne sprejmemo nobenega sklepa, ki se nas tiče in na katerega mi nismo pristali. V raznih okvirih sledita Mala zveza in Balkanska zveza istim ciljem, ko se bosta obe pogodbi popolnoma strinjali, takrat bo zavarovan mir od Prage do Ankare s 70 milijoni vojščak.

Ker pa ljubimo mir, nismo slepi pacifisti. Vemo, da za vzdrževanje miru ni bolj varnega sredstva nego priprava na vojno in da tako lahko rečemo, kadar bo treba, da se tudi ne bojimo, da bi to vojno vodili. Vemo, da vsi narodi enako ljubijo mir in smo zato pripravljeni, da izrazimo spoštovanje duhu miroljubnosti vseh držav brez razlike. Ko pa gledamo na karto Evrope in ko proučujemo probleme ravnotežja sil, se ne moremo otresti ugotovitve, da bi, če bi prišlo do vojne, bilo to samo zato, ker bi se ne kot ljudje zmotili, češ, da vojna za njih ne pomeni nobenega rizika in da bi bila zato zanje brez posledic.

Vaša naloga je obenem veliko poslanstvo, ki je plemenito. Izvršite v popolni zavesti to delo za mir in dajte navodila v tisti smeri, kakor vam to nalagajo naše pogodbe in naša stalna obvestila.

Za Titulescu smo govorili načelniki presbiterijev Grčije, Turčije in Jugoslavije in izjavljali, da tisk njihovih držav z navdušenjem sprejema ustanovitve tiska Balkanske zveze. Po pozdravi seji se bile delegacije gostje Balkanskega sporazuma.

Kralj Boris v Rimu

Rim, 12. junija. b. Agencija Stefani poroča iz Sofije, da bo kralj Boris v kratkem prišel v Italijo, kjer je že kraljica Ivana. Bolgarski kralj bo ostal tam dober mesec dni in bo gost italijanske kraljevske družine.

Italija - Madžarska

Budimpešta, 12. jun. AA. (Stefani.) V Budimpešto je prispela italijanska eskadrilja 11 lovskih letal. Sodelovala bo na letalski prireditvi 14. julija.

Blum priganja parlament

8 urne seje. — Denarja noče razvrednotiti

Pariz, 12. junija. c. Danes je novi francoski parlament dosegel rekord v svojem zasедanju. Sešal se je namreč na sejo, ki je trajala nepretrgoma 8 ur in sicer od 9.30 do 17. Parlament je sprejel zakon o 40 urnem delovnem tednu.

V imenu opozicije je govoril bivši finančni minister Paul Reynaud, odgovarjal pa mu je sam Leon Blum v zelo dolgem govoru. V tem svojem govoru je Blum odločno odklonil mnenje, da hoče vlada razvrednotiti frank. Vlada ne rabi tudi na finančnem polju nobenega »zrednega ukrepa« in vse se mora razvijati mirno in v okviru obrambe francoskih interesov. Glede 40 urnega delovnega tedna je Blum rekel, da je to najvažnejše socialno delo v politiki francoske republike.

Leon Blum je tudi govoril o stavkovnem gibanju in je rekel, da je vlada ugotovila, da med delavstvom in stavkajočimi krožijo ljudje, ki nimajo z delavci prav nobenega opravka in tudi nimajo nič iskati v strokovnih organizacijah. Ti ljudje so imeli namen povzročiti nered na ulici. Toda vlada je čvrsto odločena braniti mir na ulici. — Stavka zelo pojava in je danes stavka končana tako rekoč v vseh francoskih pokrajinah. Stavka še traja samo v velikih trgovinah v Parizu in pa v pariški kovinski industriji.

Parlament je nato brez glasovanja en bloc sprejel vladni predlog o 40 urnem delovnem tednu. Seja parlamenta je bila končana ob 17. Ob tej uri je namreč vlada morala oditi v senat, ki se je ob tej uri sešal na sejo, da prevzame od parlamenta

pet vladnih zakonov socialne narave. Med temi zakoni je bil tudi predlog, da zakon o 40 urnem delovnem tednu.

Vladne predloge je predložil senatu sam Leon Blum. Tudi ob tej priliki je imel Leon Blum govor, v katerem je rekel, da predstavlja teh pet francoskih socialnih zakonov največji uspeh, ki ga je sploh kdaj dosegla demokracija. Ti zakoni so temelj vsega socialnega miru v Franciji. Nato je Leon Blum ponovil svoje pomirljive izjave glede stavke in znova poudaril, da hoče za vsako ceno ohraniti mir in red v republiki. Zato prosi senat, da naj sprejme te zakone v pospešenem postopku in sicer na svoji seji v torek, dne 16. junija. — Senat je sprejel Blumov govor z velikimi simpatijami in je sklenil, da se ponovno sešane na sejo v torek, dne 16. junija ob 15. Seja v senatu je trajala komaj 20 minut.

Ko se je nato Blum vrnil v parlament, je sprejel skupino parlamentarcev. Ti so ga prosili, naj takoj intervenira pri splošni strokovni zvezi, da naj se »delavstvo« tam, kjer je bil podpisan sporazum, takoj vrne na delo. Leon Blum je obljubil, da bo to takoj storil.

Pariz, 12. junija. c. Finančni minister Vincem Auriol je sprejel časnikarje in jim ponovno izjavil, da vlada ne namerava izvajati nobenih posebnih ukrepov na finančnem polju. Vlada bo posebno skrbela za to, da vzdrži frank na svoji sedanjí višini, kakor tudi to, da se ne bo spuščala v nobene poskuse z devalvacijo.

globoki prepadi, tako globoki, da niti še čas ni dozorel, da bi jih skušali premestiti s kakšnimi načelnimi sporazumi, kaj šele s političnimi zvezami. Tudi ni v Berlinu še nobenega resnega razpoloženja. Grof Ciano je po našem mnenju bolj demonstracija italijanske vlade proti držanju zapadnih velesil v vprašanju sankcij, predvsem pa grožnja Blumovi vladi levičarske ljudske fronte, kot pa izraz kakšnega načelnega prevrata v italijanski zunanji politiki. Grožnja, ki ima svojo nevarno težo, ker bi potisnila Francijo v popolno osamljenost, saj Anglije tako rekoč zadeti ne more, ako bi se uresničila. Tako dobiva Cianoova senca tudi na ozadju bukreških razgovorov, kjer so se preresetavali veliki evropski problemi z vidika malih držav, svoj značilen odraz, ki ga ni težko uganiti.

Nemške gospodarske težnje na Balkanu

Dr. Hjalmar Schacht v Belgradu

Važno predavanje o gospodarskih odnosih med Nemčijo in Jugoslavijo

Belgrad, 12. junija. m. Na sinočnji večerji, ki jo je na čast državemu ministru za narodno gospodarstvo in rguvernerju Reichsbanke dr. Schachtu priredil nemški poslanik na našem dvoru Viktor v. Heeren v prostorih nemškega poslanstva, so bile navzoče najuglednejše osebnosti tukajšnjega političnega, predvsem pa gospodarskega sveta. Večerja se je udeležil tudi predsednik kr. vlade dr. Milan Stojadinović, od ostalih ministrov pa so bili tam trgovinski minister dr. Vrbanić, finančni minister dr. Letica in minister brez portfelja ing. Voja Gijorgjević, nadalje pomočnik zunanjega ministra dr. Martinac, guverner Narodne banke Radosavljević s podguvernerjem dr. Ivanom Lovčevićem in Belonom ter glavnim ravnateljem Narodne banke dr. Milanom Protićem.

Dr. Schacht je imel pred zbranimi pregledno in izčrpano predavanje o jugoslovansko-nemških gospodarskih stikih. V tem predavanju je dr. Schacht podal pregled razvoja gospodarskih razmer po svetovni vojni ter je razlagal gospodarsko politiko nove, narodnosocialistične Nemčije. Med drugim je v svojem govoru povdaril, da se gospodarski odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo nahajajo na pravi poti ter se na zelo srečen način spopolnjujejo. Ni pa ničesar, kar bi jih moglo razdvojiti. Radi tega obstojajo vsi pogoji njihovega skupnega sodelovanja.

Vai navzoči gostje so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem guvernerja Reichsbanke dr. Schachta. Na koncu, ko je dr. Schacht govoril o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo, so govrnikovi vsi navzoči toplo vzklkali.

Dr. Schacht je danes vodil predvsem razgovore s predstavniki naše Narodne banke. V Narodno banko se je pripeljal ob 10.45 v spremstvu ravnatelja nemške Reichsbanke Jobsta in višjega svetnika Reinharda. Guverner Narodne banke dr. Radosavljević je pričakoval dr. Schachta v svojem kabinetu. Tu so bili zbrani že tudi ravnatelj banke dr. Milan Protić in oba podguvernerja. V Narodni banki se je dr. Schacht zadržal na konferenci z našimi predstavniki do 12.15. Ob 11.30 je bil poklican v Narodno banko tudi senator dr. Oton Frangeš, ki je ostal na konferenci do konca. Govorili so o vseh važnih vprašanjih glede kliringa in izplačila naših terjatev v Nemčiji, pa tudi o vprašanju povečanja kontingenta.

V teku dopoldneva si je dr. Schacht hotel ogledati tudi razne gospodarske ustanove. Ker se je pa predolgo zadržal na konferenci, je ta ogled moral odpasti.

Popoldne ob 18.30 je priredilo tukajšnje Jugoslovansko-nemško društvo v svojih prostorih na čast dr. Schachtu čajanko, na katero so bili povabljeni tudi domači in tuji častniki. V čitalnici kluba jim je dr. Schacht podal daljšo izjavo o namenu svojega potovanja.

Zvečer priredi guverner Narodne banke Radosavljević na čast dr. Schachtu banket v hotelu »Srpski kralj«.

Danes v Atene

Jutri zjutraj zapusti dr. Schacht našo prestolico in odpotuje v Atene, kjer bo istotako dva dni gost guvernerja grške Narodne banke. Iz Aten se napoti v Sifonjo, kjer ga pričakujejo 15. junija.

Pri knezu - namestniku

Ob 12.30 je bil dr. Schacht sprejet v avdijenco tudi pri Nj. kr. Vis. knezu-namestniku.

Schacht časnikarjem

Belgrad, 12. jun. m. Državni minister za narodno gospodarstvo in ravnatelj nemške Reichsbanke dr. Schacht je na čajanki, ki jo je priredilo združenje na čast tukajšnje Jugoslovansko-nemško društvo, domačim in tujim časnikarjem podal tole izjavo:

»Predvsem mi, gospodje, dovolite, da izrazim svojo radost, da sem se znašel v krogu časnikarjev, ki se zavedajo svoje odgovornosti, torej ljudi, ki imajo v svojih rokah zelo močno sredstvo, da medsebojne odnose med narodi pospešujejo ali ovirajo. Isto tako hočem dati izraza upanju, da se bo moj obisk v Jugoslaviji razumel v vsem svojem pravilnem smislu, namreč da pomeni željo ne samo nampram tej strani, temveč tudi napram vsem državam, da se mednarodni odnosi izboljšajo in da se skoncentrirajo v trajno sodelovanje. Te prilike se, gospodje, poslužujem, da jugoslovanskemu tisku izrečem zahvalo za prijateljski način, s katerim je spremljal moje bivanje v Belgradu. Jaz sam se z živim zanimanjem in veliko radostjo prišel v Jugoslavijo ter navajam, da bo moj obisk tukaj služil temu cilju, da se naroda med seboj zblizata. Gospodje, za nami so tako strahoviti dogodki, od katerih se naša mladina pričena vse bolj oddaljevati v svojem pojmovanju in katerih posledice se v našem svetovnem gospodarstvu vsak dan bolj občutijo. Gospodje, vojna in mirovne pogodbe, ki niso prinesle miru v gospodarskem smislu, so imele po svojem delstvu za mednarodno gospodarstvo strahoten učinek. Zaplenitev privatnega premoženja, zniževanje vrednostnih valut, ideja, da se po gospodarskem pritisku, ki se navadno naziva sankcije, delo in miroljubno sodelovanje morejo ovirati, vse to pojmovanje, ki je prišlo v svet, se je pokazalo kot napačno. Želimo in hočemo stabilne razmere na polju pravice, posebno tedaj, ko delamo na tujem. Potrebujemo stabilne odnose v vprašanju mednarodnega denarstva, v vprašanju mednarodnega kredita. Mislim, da pojav teh idej, katerih učinek se je pokazal v praksi, ni bil prehodnega značaja, ampak se bojim, da so tu nastale perturbacije, ki bodo izzvale vse večje spremembe v strukturi mednarodnega gospodarskega življenja.

V mnogoštevilnih člankih stalno nalatimo na obsojanje metod, ki so jih spravile v življenje rav-

no one države, ki ne delajo ničesar drugega, razen da branijo svojo kožo in svoje lastno gospodarstvo, ki zahtevajo take gospodarske valutne ukrepe, ki transakcije ter spremembe, tako da gre glas o teh državah, da so proti splošnim zakonom svetovnega gospodarstva. Toda vsi oni, ki kritizirajo te stvari, morda tudi s nekako teoretično upravičenostjo, pozabljajo, da so zaplenitev privatnega premoženja, znižanje vrednosti denarja itd. težki udarci, ki so morda še težjega pomena za svetovno mednarodno gospodarstvo kakor pa to, kar se danes dogaja s ciljem, da bi se osvobodili posledic teh slabih del. Pa tudi nobenemu narodu se ne more ugovarjati, če izjavlja, da ne bo biti več odvisen od takšnih del in da hoče iti po svoji lastni poti, da hoče savarovati svoje življenje, življenje svojega naroda. To pa je, gospodje, čisto naravna težnja, ki se pojavlja v današnjih dneh nove mednarodne gospodarske strukture. Mednarodna trgovina hodi danes po čisto drugih potih kot prej. Mi smo, gospodje, prej hodili s svojimi proizvodi na trge, da prodajamo, karkoli moremo. Mi smo danes morali in smo to tudi storili, nastopiti popolnoma novo, drugo pot: iskati smo morali na gospodarskem polju v vsaki državi ono, kar je za našo državo predvsem koristno in kar moramo kupovati, da bi vzdržali svojo produkcijo. To daje drugo sliko in čisto drugi smisel vse mednarodne trgovinske politike, smisel, za katerega se prej ni vedelo. In tako je prišlo do velike izmenjave, tako stoji danes naša država v živahnih trgovinskih stikih z državami, v katerih je poprej samo malo kupovala. K tej novi zgraditvi in razširitvi trgovinskih stikov spada na primer tudi sedanji trgovinski odnos Nemčije z Jugoslavijo. Dejstvo, da se gospodarstvi naših dveh držav na najskrajnejši način spopolnjujeta, je privedlo do tega, da so ti trgovinski odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo zavzeli takšen obseg v obojestranskem interesu, kakršnega poprej nikdar pričakovali nismo. Moral pa sem se tudi malo in od srea nasmejati, ko sem bral komentarje v tako avanem svetovnem tisku v zvezi s mojim potovanjem semkaj. Z velikanskim zanimanjem je svetovni tisk poudarjal vse one majhne neizpoljenosti, ki izhajajo iz te nove trgovinske politike, a posebno iz novega plačilnega prometa.

Kar se tiče mojega potovanja in mene, moram, gospodje, naglasiti, da so vsi ti komentarji povdarjali samo postranske stvari. Samo ob sebi se razume, da sedaj, ko mednarodni promet, ko mednarodni plačilni promet, ob času, ko se vedno bolj opaža pomanjkanje denarja in zaupanja, da sedaj v takšnih razmerah nove metode in načrti, ki se uvajajo, trgovina precej trpi in mora naravno imeti

svoje »otroške nedostatke in mladeniške napake«, ki pa se same od sebe popravljajo v teku časa. To se samo ob sebi razume. Razen tega je vsekakor ob priliki mojega obiska pri guvernerju jugoslovanske Narodne banke bilo govora tudi o teh malih neizpoljenostih, toda nikar ne verujte, da bi ti majhni nedostatki mogli ovirati velike načrte izmenjave blaga med obema državama. Ugotavljam z velikim zadovoljstvom ravno nasprotno, da na obeh straneh obstoja želja, da se gospodarske zveze med obema državama poglobljajo in gradijo v smislu še živahnijega mednarodnega gospodarskega prometa. Upam, da bo ta zgraditev krepkih trgovinskih odnosov nazadnje koristila tudi vsem drugim državam, ker je samo po sebi razumljivo, da dobro gospodarstvo ene države vpliva na druge in da služi tudi blagostanju drugih držav. O mojem obisku tukaj pa lahko rečem tole: Moj obisk semkaj, kakor tudi moji bodoči obiski v Atenah, Soliji in Budimpešti, je bil namenjen samo temu, da vrnem obiske, ki so mi jih napravili guvernerji ter Narodnih bank v teku časa v Berlinu. Nisem politik, sem čisti gospodarstvenik in finančnik. Radi tega so bili predmet mojih razgovorov v tem mestu, enako kakor bo tudi v drugih mestih, čisto gospodarski in finančni interesi, ki zanimajo obe državi.

Dosegel sem, da smo danes ob priliki mojih razgovorov, ki sem jih imel z guvernerjem jugoslovanske Narodne banke, mogli skleniti sporazum, ki bo doprinesel k poglobitvi plačilnega prometa med Jugoslavijo in Nemčijo, in smatram, da bo ta sporazum čvrsti most za naše odnose. Poleg tega sem imel tudi radost, da sem se na družabnem polju srečal in spoznal z vrhovnim upraviteljem te države, ler se veselil, da je tukaj gospodarski, politični in finančni interes tako močan, da lahko tudi tukaj ugotovim napredek tesnejših odnosov in poslovnih vezi med obema narodnima bankama. Zdi se, da takšni osebni obiski delujejo bolje in močnejše, kakor pa vsi teoretični govori, ter da so uspešnejši in da se iz njih poraja pravo praktično sodelovanje. Zato sem tudi hvaležen, da sem bil tukaj. Posebno sem hvaležen tudi za izredno prijazni in gostoljubni sprejem, ki mi ga je ta država izkazala. Od svoje strani moram samo izjaviti, da bodo enako ljubeznivega sprejema deležni tudi vsi oni predstavniki jugoslovanskih gospodarskih krogov, ki nas bodo obiskali v Berlinu ali v drugih nemških mestih.

S tem je guverner Reichsbanke dr. Schacht zaključil svojo izjavo in je nato ostal še v prijateljskem razgovoru s časnikarji, ki imi je odgovarjal na slavljena mu vprašanja.

Domači odmevi

Seja vlade

Belgrad, 12. jun. m. Danes dopoldne je bila seja vlade pod predsedstvom dr. Milana Stojadinovića, na kateri so med drugim sklenili sledeče:

1. Na predlog gradbenega ministra so sklenili, da se razpiše licitacija za gradnjo treh velikih mostov čez Tiso pri Zablju za zvezo Bačke z Banatom, čez Dravo pri Bos. Gradilski za zvezo južnega Primorja s Slavonijo in čez Taro na poti Plevlje—Šarnik.

2. Na predlog ministra za gozdove in rudnike je ministrski svet sprejel uredbu z zakonsko močjo o podeljevanju državnih gozdnih zemljišč in o likvidaciji in uzurpaciji v Bosni in Hercegovini in spremembo uredbe o ustanovitvi centralnih fondov za sanacijo glavnih bratovskih skladov.

3. Na predlog kmetijskega ministra je vlada sprejela uredbu o preskrbi industrije z oljnatim semenom in vzdrževanju cene oljnatih bilk.

4. Na predlog trgovinskega ministra je ministrski svet sprejel odlok o odkupu letošnje žetve opija po ceni 20 Din po enoti morfija v kilogramu opija. Odkup se bo vršil po Prizidu. Na predlog finančnega ministra so sprejeli odredbo o izvozu listnatega tobaka ravnateljstvu poljskega monopola tobaka.

Spremembe občin

Belgrad, 12. junija, m. Notranji minister dr. Anton Korošec je predpisal sledeče uredbe: Uredbo o pregrupaciji občin Mengeš in Trzin v kmetijskem okraju. Po tej uredbi se Dobeno in Luka pri Mengšu odcepita iz občine Trzin in priključita občini Mengeš. — Uredbo o ustanovitvi občine Remšnik v dravogrskem okraju. V sestavi te občine pridejo a) iz občine Brezno kraj Remšnik, Brezni vrh, Radica in Kozji vrh ter, b) iz občine Marnberg kraj Vas. — Uredbo o preureditvi občine Leskovci, Zavrn in Sv. Barbara v Halozah v pljuškem okraju: a) iz občine Leskovci se izloči kraj Mali Okič in del kraja Veliki Okič (hišne številke 8—43) in se priključijo občini Sv. Barbara v Halozah. b) iz občine Zavrn se izloči del kraja Veliki vrh (hišne številke 1—38) in del kraja Belski vrh (hišne številke 39—64) ter priključijo občini Sv. Barbara—Haloz. — Uredbo o izločitvi krajev Tupaljiče in Možjanca iz občine Senčur in priključitvi občine Predvor v kranjskem okraju. — Uredbo, da se kraj Goranje Pljavsko, Srednje Pljavsko in Gornje Dule izločijo iz občine Leskovci in priključijo občini Krško. — Uredbo o ustanovitvi občine Bučka v krškem okraju. — Uredbo o pregrupaciji občin Kropa, Zagradec in Žužemberk. Čl. 1. te uredbe predvideva: iz občine Kropa v radovljskem okraju se odcepi bivša občina Kamna gorica in Lancovo, iz katerih se ustanovi nova občina Kamna gorica s sedežem v Spodnji Lipnici. Čl. 2. predvideva: iz občine Zagradec v novomeškem okraju se izloči: a) področje bivše občine Sela—Šumberg, iz katerega se ustanovi nova občina Sela—Šumberg s sedežem v Selih. b) Katastrski

občini Ambruz in Višnje, iz katerih se ustanovi občina Ambruz s sedežem v Ambruzu. — Uredbo o pregrupaciji občin Cankova, Struhovci, Tišina, Bodonci in Kupšinci. Po tej uredbi se izloči: 1. kraj Skakovci iz občine Struhovci in priključijo občini Tišina; 3. kraj Slarij Beznovci iz občine Bodonci in se priključijo občini Struhovci; 4. Novi Beznovci iz občine Bodonci in se priključijo občini Cankova; 5. kraja Rankovci in Vavča vas iz občine Kupšinci ter se priključijo občini Tišina.

Pod Mačkovim plaščem

Z ozirom na nekatere nove pojave v sedanjem hrvatskem narodnem pokretu piše včerajšnji »Obzor«: »Pri nas izhaja cela vrsta tednikov pod naslovom »informativni« ali »neodvisni«, nekateri pa celo povdarjajo, da so »informativni in neodvisni«. Vse to pa jih ne ovira, da ne bi nastopali avtoritativno kot tolmači hrvatske politike, oziroma gibanja dr. Mačka. Nekateri od teh listov celo odredjajo socialne in kulturne smerice za ves hrvatski narod, in gorje tistemu, ki se drzne odkrito pripomniti, da njihovo gledanje ni pravilno, ali da monopola na socialna in kulturna vprašanja vsekakor ne morejo imeti. Čeprav se sklicujejo na demokracijo in svobodo mišljenja, dejansko postopajo fašistično, ker so intolerantni, in namesto da bi skušali z objektivno razpravo ovrci stališče svojega nasprotnika, enostavno vržejo nanj anatemo.« Nato »Obzor« navaja članek iz lista »Hrvatska misao«, ki izhaja na Sušaku, ki po marksističnem zgledu ščuva kmete in delavstvo proti drugim stanovom, nato pa nadaljuje (»Obzor«): »To je čisto marksistično zavijanje, ki se vodi pod hrvatskim plaščem. Da se marksizem poslužuje hrvatske, ali točneje, gibanja dr. Mačka za razširjanje svojih pogubnih teorij, to je postalo že splošno razširjen pojav. Seveda se to dogaja proti volji vodstva bivše HSS. Take pojave je treba presekati v korenini, dokler je še čas. Posebno je treba paziti, da se z neupravičenim in nepotrebnim ščuvanjem posameznih stanov ne pripravi teren za njihovo akcijo. Toda taki pojavi na žalost so. Tako nekritično ščuvanje proti meščanstvu in izobraženstvu nikomur ne more bolj ugajati, kakor ravno nasprotnikom hrvatskih narodnih zahtev.«

Osebnosti

Belgrad, 12. jun. m. S kr. ukazom so predstavljeni: Marjan Mijušković, finančni svetnik iz uprave glavne carinarnice v Ljubljani, za finančnega svetnika v odelku za carine vardarske finančne direkcije v Skoplju; Josip Vučić, finančni pristav uprave carinarnice na Sušaku, za finančnega pristava v odelku za carine v Ljubljani; Janko Hočevar, finančni svetnik v Podgorici, k dravski finančni direkciji v Ljubljani; Anton Gundev, višji finančni tajnik donavškega finančnega ravnateljstva v Novem Sadu, na dravsko finančno ravnateljstvo v Ljubljano.

Belgrad, 12. jun. m. S kr. ukazom je postavljen ing. Vekoslav Čop za gozdnega višjega pristava VII. pol. skup. pri gozdni upravi v Livnem, doleje v Kruševcu.

Belgrad, 12. jun. m. Z odlokom trgovinskega ministra je postavljen za uradniško pripravnico na ženski obrtni šoli v Ljubljani Ema Turk.

Jegličević! Zbirališče za Stitno danes ob 14 na glavnem kolodvoru. — Jegličević.

Dunajska vremenska napoved: nekoliko boljše in toplejše vreme, vendar se zmeraj nezanemljivo s krajevnimi nevihtami.

Zagrebska vremenska napoved: Počas se bo zjasnilo, stalno in zmerno toplo.

Belgija brez vlade

Bruselj, 12. junija. b. Vladna kriza v Belgiji se je poostila. Van Zeeland, ki mu je kralj poveril mandat, je včeraj storil vse, da bi sestavil novo vlado, vendar pa mu ni uspelo. Zato je zagrozil, da bo vrnil mandat, nakar so se predstavniki posameznih strank pričeli zopet pogajati. Kljub vsem prizadevanjem pa Van Zeeland ni mogel prebroditi težav in se je s smoti vrnil v dvor, da povrne mandat. Zaradi tega neuspeha je sklenil kralj Leopold osebno intervenirati v sedanji vladni krizi ter je sklical voditelje strank v dvor. Razgovor med šefi strank in kraljem je trajal dobro uro. Kralj Leopold je nastopil zelo odločno in zahteval čimprejšnjo rešitev vladne krize, ker Belgija v sedanjem trenutku ne more tako dolgo ostati brez odgovorne vlade. Pričakuje se, da bo Van Zeeland, ki je zopet prevzel mandat za sestavo vlade, v teku današnjega dne sestavil vlado.

O vzrokih Vann Zeelandovega neuspeha se čuje, da delajo največje težave socialisti, ki zahtevajo, da pride namesto sedanjega zunanjega ministra v novo vlado Vandervelde, ki je znan kot dolgoletni tajnik druge internacionale in intimni prijatelj francoskega ministrskega predsednika Leona Bluma. Socialisti hočejo bržkone zasedeti to mesto iz razloga, da bi vzpostavili čim boljše odnose s francosko vlado, temu pa se ne upirajo nekateri višji krogi in katoličani, ki za nobeno ceno nečejo pristati na to, da bi zasedel mesto zunanjega ministra Vandervelde. Vsi znaki kažejo, da je Belgija pred istimi dogodki, kakor Francija. Stavkovni pokret, ki so ga pričeli komunisti, se vedno bolj širi in je zavzel že ogromne razmere. Jasno je, da tudi v Belgiji ne gre za gospodarsko, temveč le za politično borbo za oblast. Včeraj je bila v Liegu proglašena generalna stavka in so rudarji zasedli rudnike in tovarne, na njih pa so razvili rdeče zastave. V Herbestauu župan in hotel poklicati orožnikov, da bi pregnali stavkajoče delavce iz rudnikov, kjer so se zabarikadirali. V Antverpnu traja stavka dalje in je luka popolnoma prazna. Inozemske družbe so naročile svojim ladjskim kapitanom, da plujejo samo v Rotterdam, od tod pa se pošilja blago v Belgijo po železnici. Tako delavci, kakor tudi delodajalci trpijo zaradi tega velikanke izgube.

Bruxelles, 12. junija. a. Popoldne je bil poklican v dvor h kralju Van Zeeland, ki ga bo kralj najbrž prosil, da naj znova poskusi sestaviti novo vlado.

Bruselj, 12. jun. AA. Havas poroča, da se stavkovno gibanje v Belgiji čedalje bolj širi. Za danes je sklicana plenarna seja glavne delavske zveze.

Švica odklanja sovjete

Bern, 12. jun. TG. Govor švicarskega predsednika dr. Motta ob priliki debate, ali naj Švica obnovi diplomatske odnose s sovjetskimi Rusijo, je vzbudil po vsem svetu velikaneko pozornost, tako je bil jasen in prodoren v zahtevi, da evropske kulturne države nimajo ničesar iskati pri sovjetski Rusiji v sed bitno razrušenejši značaja sovjetske vlade in ideologije, ki jo predstavlja. Sovjetska Rusija danes ne zasluži imena države ali hot zemljepisni pojem in vlad tega ne more zahtevati zase pravice, da se prišteje k družini kulturnih narodov. Dosedanje izkušnje so dokazale, da so, recimo, varnostni paketi a sovjetskoto Rusijo zavestne boljševoikov uklenili v verige, sovjetom pa so pustili v obliki delovanja kominterne neomejeno pravico, da nadaljuje svojo razdiralno delo tudi proti svojim političnim zaveznicom. Sovjetska vlada torej ne more biti noben pošten partner v kakršni mednarodni pogodbi, ker pri njej kominterne razika vse, kar je vlada obljubila. Dokler ta razdvojenost v delovanju sovjetske Rusije krven nje-nih državnih meja ne preneha, se Rusija ne more smatrati kot normalna država, ampak samo kot izhoditše zastupljenja, ki ogroža pridobitve dveh tisoč let kulture na evropskem zapadu.

Vojaški puč v Madridu

Madrid, 12. junija. b. Od včeraj naprej se trdovratno razširjajo vesti o vojaškem puču. Vlada te vesti ni potrdila in tudi ne demantirala in se samo po vzemirjenosti in vojaških krogih in po strogi pripravljenosti vsega vojaštva vidi, da se pripravljajo v Španiji zopet resni dogodki. Vojni puč bi moral menda izbruhniti na severni Španiji v garnizijah, ki so znane kot desničarske in kjer se vladi doleže, ki ni poročilo izvršiti potrebnih sprememb. Cilj tega puča bi bil zrušitev vlade narodne fronte in vzpostavitev desničarskega režima. Ne potrjujejo se pa vesti, da gre za monarhistični puč.

Tesla v latinici in cirilici

Za 80 letnico velikega učenjaka na polju znanosti je naše ministrstvo za pošte izdalo posebne znamke z njegovo sliko in napisom. Po bogve čigavi iznajdbi se je zgodilo, da je na znamkah, ki so po svoji vrednosti namenjene za pošiljke v inozemstvo, ime velikega učenjaka natisnjeno v cirilici, na znamkah, ki ostanejo v tuzemstvu pa v latinici. Na to svojevrstno ravnanje z obemo pisavama odgovarja današnje »Vreme« s takole opombo: »Ali mogoče naše ministrstvo misli, da se cirilica v inozemstvu lažje bere?«

Polovične vozne

Belgrad, 12. junija. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozna na državnih železnih udeležencem proelave 1500-letnice smrti ev. Metoda. Proelava se bo vršila v Zagrebu od 1. do 6. julija t. l. Popust velja od 27. junija do 15. julija t. l.

Z odlokom prometnega ministra se dovoli polovična vozna na državnih železnih udeležencem čunpnega sokoleketa zleta, ki se bo vršil v Škofji Loki 5. julija. Popust bo veljal od 3. do 7. julija. Dalje udeleženci akupščine in svečanosti društva »Apostolat molitve«, ki se bo vršila v Zagrebu od 19. do 21. junija; popust velja od 17. do 23. junija. In napoved članom zveze zadrug erbskih gospodarstvenikov, ki se udeleže skupščine zveze, sklicane v Belgradu 21. junija. Popust velja od 18. do 24. junija.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. junija. AA. Avstrijski obmeini veterinarski pregled se ne vrši več na postaji Leibnitz, temveč na postaji Maribor.

Belgrad, 12. jun. m. 15. t. m. bo imel v kmetiškem ministrstvu svojo prvo sejo posvetovalni odbor za vinogradništvo, ki ga je pred kratkim ustanovil kmetijski minister. Na seji bodo govorili o vseh vprašanjih, ki so v zvezi s pospeševanjem našega vinogradništva.

Belgrad, 12. jun. m. Po seji ministrskega sveta je finančni minister dr. Letica izjavil Vašemuo dopisniku, da je seznan predmetov, za katere se bo moralo predhodno prosti za dovoljenje, že izdalen in bo objavljen v najkrajšem času.

Vojna med severno in južno Kitajsko

Sanghaj, 12. junija. b. Vojna med severno in južno Kitajsko se je pričela včeraj. Kantonske divizije so v napredovanju proti severu, baje proti Japoncem, zavzele Hengčau, ki je zelo važno središče za vojne operacije. Nankinske čete so dobile povelje, da te mesto izprosimo in prepodijo kan-

tonske čete ter da ga sasedejo in zgradijo lastno vojno oporišče. Nankinske čete so takoj stopile v borbo in so prišlele kantonske čete, da so se umaknile iz Hengčaua na okoliško gričo, kjer pričakujejo ojačenja, nakar se bodo uprle nankinskim četam in jih skušale vroči nazaj.

Najpotrebnejša pomoč naši bolnišnici:

Razširitev kirurgičnega oddelka

Nov enonadstropen prizidek s 150 posteljami. Stroški 2 in pol milijona Din

Ljubljana, 12. junija.

Znano je žalostno dejstvo, da ljubljanska bolnišnica od l. 1896, ko je bila zgrajena, ni doživela pomembnejših povečav. Pred 40 leti je dobila okrog 600 postelj in s temi posteljami je morala zadostiti vedno večjemu naveli, ki je povzročil, da je že l. 1934 iskalo zdravja pod nieno streho nad 25.000 bolnikov. Kar je odgovarjalo pred 40. leti, danes gotovo ne more več, zlasti še zato ne, ker slovenskemu prebivalstvu niso več na razpolago klinike, ki jih je svojčas še moglo obiskovati. Po osvoboditvi se je za vedno zapirala graška klinika, nekaj let kasneje pa je začela tudi zagrebška klinika odklanjati bolnike iz Slovenije. Ljubljanska bolnišnica je tako postala nekakšna centralna bolnišnica za vse slovensko ozemlje in je pod silo razmer morala vsiliti deloma tudi klinične posele. Ni dvoma, da bo »Akcija za razširitev bolnišnice« ali bolje »akcija za zgraditev nove bolnišnice« glede na razumevanje pristojnih faktorjev rodila lepe uspehe. Rezultatov tega dela pa ne smemo pričakovati že jutri in je zato nujno potrebno, da se na kakršenkoli način odpomore vsaj oddelku, ki nikakor več ne more zadostiti svojim nalogam radi vprav kriččega pomanjkanja prostora.

Stiska na kirurgičnem oddelku.

Med vsemi oddelki ljubljanske bolnišnice je kirurški oddelk najbolj obremenjen, tako da poleg pomanjkanja prostora primanjkuje tudi delovnih moči, zlasti zdravnikov. Če vpoštevamo, da ima kirurški oddelk okrog 150 postelj in da je v letu 1934 ležalo nad 10.000 bolnikov na teh posteljah — torej skoraj polovica vseh, ki so se zatekli v ljubljansko bolnišnico — moremo kaj lahko razumeti, zakaj so skoraj redno ležali na tem oddelku bolniki po dvoje v posteljah. Ker je prav kirurški oddelk tako potreben razširitve, je banska uprava sklenila, da po možnosti olajša to obupno stanje in da začasno zopet omogoči delo na kirurgičnem oddelku.

Razširitev kirurgičnega oddelka.

Najprej moramo poudariti, da razširitev kirurgičnega oddelka še zdaleka ne pomenja rešitve vprašanja ljubljanske bolnišnice. Smatramo, da je razširitev le kot nujno posledico obupnega stanja kirurgičnega oddelka, ki nikakor ne more čakati, da bi se vprašanje ljubljanske bolnišnice rešilo tako, kakor to vsi pričakujemo. Socialni in zdravstveni razlogi kriče po tej nujni pomoči in kot tako je moramo smatrati. Po pravilu: Dvakrat da kdor hitro da, je g. ban dr. Marko Nahtičen te dni odobril načrt za razširitev kirurgičnega oddelka. Ta razširitev bo izvršena kar najhitreje v zvezi z nujno potrebnimi popravili kotlov in drugih strojnih naprav v ljubljanski bolnišnici. Ker smemo upati, da bodo vse druge formalne odobritve tega načrta dane v najkrajšem času, ni dvoma, da se bodo gradbena dela v glavnem končala še letos.

90 metrov dolg prizidek.

Po sedaj odobrenem načrtu se bo prizidal dosedanjemu kirurgičnemu oddelku okrog 90 m dolg enonadstropen trakt, ki se bo naslanjal na že obstoječi oddelk ob prostorih, kjer so sedaj nameščene operacijska in rentgenska soba, laboratorij in lekarna. Iz novega trakta bo neposredna zveza z sedanjim oddelkom v pritličju. Dolga zgradba bo stala med sedanjim okulističnim in dermatološkim oddelkom. Urejena bo tako, da bodo operacijske sobe nekako v središču bolniških sob, iz katerih bodo prihajali bolniki na operacije. Novi trakt bo precej širši, kakor so dosedanje stavbe v ljubljanski bolnišnici. Širok bo namreč okrog 13 m, dočim znaša širina starih stavb le pičlih 10 m. Radi tega bo imel ves trakt vzdolž dolga hodnik, s katerega bodo na eni strani vohi v bolniške sobe, na drugi strani pa vohi v manjše sobe, namenjene osebu in najmanjše pritlikline, kakor kopalnice itd.

Dva oddelka.

Novi prizidek bo razdeljen v glavnem v dva oddelka. Večji oddelk bo za bolnike, katerim se rane ne gnoje in se jim verjetno tudi ne bodo zagnojile. Ta oddelk bo v prvi polovici prizidka v prvem in drugem nadstropju in bo imel najkrajši dohod do že obstoječe operacijske sobe v prvem nadstropju sedanjega oddelka. Ta takozvani aseptični oddelk bo v pritličju za moške, v prvem nadstropju pa za ženske. Drugi del nove stavbe bo namenjen septični postaji, torej postaji, v ka-

teri bodo ležali bolniki z gnojnimi ranami. V pritličju novega oddelka bo nasproti septičnim bolnišnim sobam nova operacijska soba za bolnike z gnojnimi ranami. Ker bo ta oddelk tudi po posebnem stopnišču ločen od aseptičnega, bo s tem omogočena dobra izolacija enih bolnikov od drugih.

150 novih postelj.

V novem oddelku bo prostora za 150 postelj, pri čemer bo v pritličju, torej v aseptični postaji moškega oddelka, 6 bolniških prostorov. Med temi bodo tri manjše sobe, s skupno 12 posteljami, in tri večje dvorane s skupno 33 posteljami. V septični postaji bodo 4 bolniški prostori in sicer: dve manjši bolniški sobi s 8 posteljami in 2 dvorani s 22 posteljami. V pritličju bosta na drug strani hodnika dva dnevná prostora, v katerih se bodo mogli muditi okrevajoči bolniki. Prvi prostor bo za septične bolnike, drugi pa za aseptične. V pritličju bo nadalje septična operacijska soba s potrebnimi pritliklinami, zdravniška ordinacija in čakalnica. Prav tako ne bo manjkalo pisarn za sestre, zdravniške in dežurne. Trakt bo imel samostojen vhod nasproti stopnišču, ki bo ločilo septični oddelk od aseptičnega.

V I. nadstropju bo v aseptičnem ženskem oddelku prav toliko in takih sob, kakor v pritličju

za moške. Prav tako bo tudi ženski septični oddelk enak moškemu septičnemu oddelku. Seveda ne bosta manjkala dva dnevná prostora, kopalnice, male kuhinje za čaj, sobe za sestre, strežnice, pisarne in druge pritlikline. Vsega skupaj bo v novem traktu prostora za okrog 150 bolnikov, s čimer bo kirurški oddelk pridobil še enkrat toliko prostora in postelj, kakor jih je imel.

2 in pol milijona stroškov.

Zgraditev novega trakta bo stala okrog 2 in pol milijona Din. Jasno je, da bo tudi druga uređitev in oprema prizidka prvovrstna, tako, da bo odgovarjala vsem zahtevam sodobnega zdravilstva. Ni dvoma, da bo ta zgradba olajšala delo kirurgičnemu oddelku in zato moramo to rešitev pozdraviti, saj bo s to zgradbo izpolnjena najbolj kriččea vrzel naše bolnišnice. Dočim bo sodobna uređitev pomenila za kirurški oddelk velik napredek, bo razširitev glede na socialne naloge bolnišnice prvi korak k izboljšanju obupnih razmer. Prepričani smo, da bo ta načrt podžgal vse tiste, ki jim mora biti pri srcu zdravje našega ljudstva in s tem tudi vprašanje naše bolnišnice. Najim da pobudo, da se z enakó odločnostjo vržejo na delo, da bomo čimprej zvedeli kako bo rešeno vprašanje ljubljanske bolnišnice in kako se bo ta rešitev izpeljala.

Procesije presv. Rešnjega Telesa

V Ljubljani

Ljubljana, 12. junija.

Letošnji praznik sv. Rešnjega Telesa je obratni svoj tradicionalni sijaj ter so bile procesije, ki so bile včeraj iz nekaterih farnih in drugih cerkva v Ljubljani, opravljene z vso slovesnostjo. Letošnji mesec junij pozna sicer malo lepih, sončnih dni, toda v četrtek jutraj in dopoldne, ko so bile te procesije, je bilo najlepše vreme, ne preveč soparno, pa tudi ne deževno.

Stolna procesija

Slovesno pontifikalno mašo je včeraj jutraj daroval v stolnici škof dr. Rožman ob veliki asistenci duhovščine. Službe božje so se udeležili zelo številni zastopniki raznih oblasti, korporacij, organizacij ter predstavniki raznih oblasti. — Po službi božji se je razvila veličastna procesija po Stritarjevi ulici, kjer je bil na Marijinem trgu pri frančiškanski cerkvi prvi blagoslov, nato pa po Wolfovi ulici do spomenika Sv. Trojice na Kongresni trg, kjer je bil drugi blagoslov, nato pa čez šentjakijski most, kjer je bil tretji blagoslov, in nato do magistrata, kjer je bil četrti in zadnji blagoslov.

Pred Najsvetejšim so korakali z zastavami: Prosvetna zveza, Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, zasebni nameščenci in katoliški akademiki, dalje Kat. akad. starešinstvo z dr. Gosarjem na čelu. Nato pa razne katoliške kongregacije, nekatere z zastavami. Posebno mnogo je bilo narodnih noš, dalje mošnje, dijak in člani Vincencijeve konference. Priročn vtis je napravila dolga vrsta malih dečkov in deklet v belih oblekah, ki so trosili cvetje pred Najsvetejšim.

Za prvo četo vajakov z vojaško godbo je šlo mestno zastopstvo, na čelu mu župan dr. Adlešič ter skoraj vsi občinski svetniki in številni magistratni uradniki, dr. Logar in imenu Zbornice za TOI s tajnikom dr. Plesom ter zastopniki drugih strokovnih zbornic, ravnatelji vseh posameznih samostojnih uradov v Ljubljani, zastopstvo s predsednikom državnega tožilstva, veliko število univerzitetnih profesorjev z rektorjem na čelu in vsi ravnatelji srednjih šol.

Najsvetejšo je ob asistenci številne duhovščine nosil škof dr. Rožman. Ob Najsvetejšem je bila pa častna straža vajakov.

Za Najsvetejšim so šli najprej: ban dr. Natlačen z zastopnikom divizionarja generalom Jovanovičem, podban dr. Majcen z načelnikom dr. Hubadom in dr. Pfeiferjem, železniški direktor dr. Fatur, finančni direktor Sedlar in mnogi drugi odlični voditelji oblasti. Posebno častna in razvešeljiva je bila udeležba številnih državnih, banoinskih, magistratnih ter drugih uradnikov. — V sprevodu je šlo dalje mnogo drugega občinstva. Poudariti je treba veliko število moških, sprevod pa je zaključila druga četa vajakov, ki je Najsvetejšo počastila s častnimi salvi in strelom. Povsod,

kjer se je procesija pomikala, so na oknih stanovanj gorele sveče, hiše pa so bile okrašene z brezovimi vejami.

V Trnovem

Letošnja procesija v Trnovem se je v primeri z drugimi v prejšnjih letih odlikovala zlasti po tem, da je bilo manj ljudi v špalirju, zato pa dosti ljudi več v sprevodu samem. Ob 6 zjutraj je župnik F. S. Finžgar daroval službo božjo, pri kateri je vneto sodeloval cerkveni pevski zbor. Proti 7 se je razvil veličastni sprevod v smeri proti Karlovni ulici. V sprevodu je sodelovala godba »Sloga« pod vodstvom g. Svetla. Bilo je mnogo lepih narodnih noš, avb in peč, zlasti domačih krakovskih in trnovskih. Nesli so tudi stari ribiški prapor. Izredno veliko je bilo število otrok tako iz Trnovega, kakor tudi z Barja, katoliška društva pa so bila zastopana s prapori in članstvom. Mestno občino, ki je patronatinja župnije, so zastopali občinski svetniki: inspektor Wester, Martinčič, prof. Osana, Pavlin in Jarc z Barja. V sprevodu je korakala tudi gasilska četa z Barja.

Procesija pri sv. Petru

Slovesno službo božjo je pri sv. Petru daroval župnik g. Petrič, nakar je procesija krenila po glavnih ulicah mestnega dela šentpetrske župnije. Poleg številne udeležbe mladine so tej procesiji dajale poseben značaj skupine krasnih narodnih noš s pečami in avbami. Pri procesiji je sodelovala godba »Zarja«. Procesija je bila letos nekoliko manjša, ker nameravajo Moščani privedi v nedeljo svojo lastno procesijo iz svoje lezene cerkve. Ako upoštevamo, da je v Mostah nad 1000 šolskih otrok in več tisoč vernega občinstva, je šentpetrska procesija letos morala biti nekoliko manjša kakor prejšnja leta.

Župnija sv. Cirila in Metoda

za Bežigradom je imela tudi v četrtek jutraj svojo procesijo, ki je uspela nadvse sijajno. Službo božjo je daroval kanonik dr. Zupan, Najsvetejšo pa je nosil župnik p. Zakrajšek. Udeležilo se je mnogo odličnih zastopnikov, kakor članov občinskega sveta, v imenu Katoliške akcije dr. Žitko, predeednik Pokojninskega zavoda dr. Milavec in drugi. Pri procesiji je sodelovala četa topničarskega polka, dalje godba »Sloga« in velika skupina narodnih noš.

V Šiški

Tudi šiška, ki ima za farnega patrona sv. Frančiška Serafinskega, je letos nadvse slovesno praznila praznik sv. Rešnjega Telesa. Po splošni sodbi je bila včerajšnja procesija najlepša, odkar sploh mlada župnija obstoja. V polni cerkvi je daroval službo božjo župnik p. dr. Modest Novak, nakar se je ob 3/4 na 9 razvila procesija po Černetovi, Kavskovi, Medvedovi in Frankopanski ulici na Celovško cesto ter nazaj v cerkev, kamor se je vrnila okoli 11. Najsvetejšo je ob asistenci nosil župnik dr. Novak. Udeležba od strani občinstva je bila zelo velika iz vseh slojev, zlasti iz delavskega; enako močno sta bila zastopana oba spola. Za šiško pa je bilo posebno častno izredno število narodnih noš v procesiji. Seveda je bilo tudi mnogo otrok, zlasti najmanjših, ki so potresali cvetje. Šišenska prosveta ter razna druga društva, kakor kongregacije, so bile zastopane s članstvom in z zastavami. Pri procesiji je sodelovala godba »Zarja«. V zastopstvu mestne občine sta se procesije udeležila obč. sv. Borštnar in Malgaj, v procesiji pa je bil tudi načelnik gorenjskega kolodvora g. Košuta.

Na Viču

Med ljubljanskimi procesijami moramo letos omeniti tudi župnijo Vič. Ob 7 zjutraj je v župni cerkvi ob polni udeležbi vernikov daroval službo božjo župnik p. Teodor Tavčar. Službo božjo je spremljalo krasno petje cerkvenih pevcev. Na Viču je navada, da gre procesija vsako leto bodisi po severnem, bodisi po južnem delu župnije. Letos je šla ob 8 zjutraj po Glinah in Rožni dolini. Udeležili so se je vsi štirje vičanski občinski svetniki, dalje vsa katoliška društva s svojimi zastavami, izredno mnogo pa je bilo tudi otrok, zlasti malčkov, ki so potresali cvetje pred Najsvetejšim. V svečanem sprevodu je sodelovala godba »Vič«, udeležili pa sta se je v sprevodu tudi močni gajski četi z Viča in Brda.

V Mariboru

Telovska procesija v stolnici se je vršila z vsem sijajem. Udeležila se je je ogromna množica ljudi, v sprevodu sta igrala postarska in vojaška godba, častno četo, ki je pri blagoslovih streljala salve, je tvorila inženjska četa rezervnih častnikov. Za Najsvetejšim, ki ga je nosil prevzvišeni lavantinski vla-

Samo radi svoje
Kvalifete
Merima Otroško milo
je največ
zahtevano u
celi dezeli
MERIMA 1839

dika dr. Ivan Tomažič, so korakali: okrajna glavarja dr. Popovič in dr. Šiška, zastopnik mestnega poveljnika polkovnik Petrovič, vodja mestne policije dr. Trstenjak, vodja obmejne policije Krajnovič, mestni podžupan Franjo Zebot, predstavniki raznih mariborskih uradov, za temi pa mariborski občinski svet skoraj korporativno. — Telovsko procesijo so imeli v četrtek tudi v Studenih. — Najprisrčnejša telovska slovesnost pa je bila gotovo v Magdalenskem predmestju. Prvič se je v bodoči župniji vršila procesija, ki jo je organiziral duhovni buditelj delavskih četrti g. Oberžan. Ogromna množica vernikov, ki po številu udeležencev skoraj ni zaostajala za procesijo stolne župnije, je tako javno manifestirala svoje zavedno katoliško prepričanje. Ulice, po katerih se je pomikala procesija, so bile v slavnostnem okrasju. Najsvetejšo je nosil stolni dekan dr. Cukala, za nehom so šli okrajni podnačelnik Eiletz, policijski nadkomisar Kos, občinski svetniki iz tega predmestja, radvanjski občinski svet z županom Prišternikom, odbor za zidanje nove cerkve, delavski in radvanjski gasilci, četa vajakov, igrala pa je železničarska godba.

Katehetsk kongres v Splitu

od 2. do 4. julija 1936

Vabilo na ta kongres je že objavila Večernost, v naslednjem pa prinašamo podrobni program. Dne 2. julija ob 8 h po splitski škof dr. Kl. Bonafacić imel sv. mašo. Ob 9 otvoritev kongresa v bogoslovnem semenišču. Prvi referat: Važnost in potrebnost verouka v vseh šolah, posebno v srednjih. Referenta prof. dr. Mijo Selec iz Zagreba in prof. Ivan Bogović iz Maribora. Drugi referat: Isvenšolska versko-nravná vzgoja šolske mladine. Ref. prof. Ntko Matulić iz Splita. Popoldne kratka uvodna referata za tretji glavni referat: Sv. pismo v verskem pouku v srednji šoli. Ref. prof. Jakob Richter iz Maribora. Liturgika v srednji šoli. Ref. prof. Jernej Pavlin iz št. Vida. Nato predavanje direktorja dr. Katice o glagolici in Gregorju Ninškem ter ogledovanje Splita pod vodstvom dr. Katice.

Dne 3. julija dopoldne tretji referat: Podrobni učni načrt za vse razrede srednjih šol. Referenti načrt dr. Nikola Kolarek iz Zagreba in dr. Marjan Dokler iz Ljubljane. Popoldne s paradižnikom izlet v Trogir pod vodstvom kanonika in prof. dr. Delalle.

Dne 4. julija dopoldne četrti referat: Staleški položaj katehetov na osnovnih, meščanskih in srednjih šolah. Ref. prof. o. dr. Dane Zubac iz Beograda. Slučajnosti. Tu se bo razpravljalo le o predlogih, ki bodo pisмено prijavljeni predsedniku Katehetskemu odboru BKN v Zagrebu, Varšavska 23, najkasneje do 20. junija. Popoldne izlet v Soltn. Morebitni drugi izleti se bodo lahko organizirali v Splitu.

Udeleženci božo stanovali v Domu duhovnih vaj, bogoslovnem in dijaškem semenišču, v posebnih sobah in skupnih spalnicah. Kdor želi posebno sobo, naj to naznani v prijavi, po možnosti se mu bo ustreglo. Kdor želi stanovati v hotelu, naj navede v prijavi. Hrana in stanovanje za vse tri dni stane 115 Din. Zapravena je četrtinska vožnja po železnici. Ko pride rešitev, bo objavljena v listih. Kdor se hoče kongresa udeležiti, naj se prijavi Katehetskemu društvu v Ljubljani, ozir. v Mariboru vsaj do 16. junija, ker je treba do 20. junija sporočiti v Split.

Za osnovne šole ni izrečnih referatov, vendar bodo tudi ti kateheti našli dovolj zanimivega gradiva, posebno pri slučajnostih. Če se za slučajnosti prijavi več vprašanih in predlogov samo za osnovne šole, bi kateheti teh šol mogli zase zborovati, ko bo referat o učnem načrtu za srednje šole.

Gg. kateheti! Na zadnjem kat. kongresu v Mariboru l. 1934 je bilo veliko hrvaških tovarišev.

Zdaj je prilika, da jim obisk vrnemo in pokazemo, da hočemo tudi za naprej z njimi sodelovati pri prevajanju dela za verskonravná vzgojo katoliške mladine. Zato se prilažite za kongres v kolikor mogoče velikem številu!

Kateh. društvo v Ljubljani in Mariboru.

Cestna dela v Kokrški dolini

Cesta v Kokrški dolini vodi do romantičnega lezerskega, ki postaja z vsakim letom vedno bolj priljubljena izletniška in letoviška točka. Nujno je potrebna popravila in zato je bila te dni oddana na tej cesti v licitacijo zgradba Cundrovega mostu, čigar zgradba bo stala 335.000 Din. Najnižji ponudnik je bilo gradbeno podjetje I. Slavec iz Kranja, ki bo v kratkem začelo z delom. Hkrati s temi deli pa bo tudi preložena cesta na desni breg Kokre pri Dolgih mostovih. Ker bodo vsa ta dela še letos opravljena, bosta odpadla dosedanja dva nadaljna mostova, tako, da bo ostal le še en sam lesen most, ki bo pa obnoven prihodnje leto. K stroškom za vse te zgradbe prispevata banovina in okrajni cestni odbor vsak po polovico.

Uspela licitacija

Pri tehničnem oddelku v Ljubljani je bila davit licitacija za preložitev ceste pri Moravi, torej ceste, ki naj bi za sedaj omogočila boljšo zvezo Slovenije z morjem v smeri Ljubljana-Kočevje-Delnice. Preložitev ceste v odseku pri Moravi je bila proračunana na 447.000 Din. Licitacije so se udeležili podjetja Tönnies in Mudrovčič iz Ljubljane ter I. Slavec iz Kranja. Največji popust je dovolilo podjetje Slavec, ki je ponudilo 2,1% popusta. Prevelo je preložitev ceste za 438.440 Din, s čimer je dana možnost, da se tudi na tej cesti začne že težko pričakovana dela. Upajmo, da pristojno ministrstvo licitacijo v kratkem odobri tako, da ne bodo po nepotrebnem nastale nove zamude.

Petletnica „Pohorskega doma“

Lični planinski hotel z značilnim imenom »Pohorski dom« na južnovzhodnem Pohorju, 1030 m nad morjem, praznuje 14. t. m. peto obletnico svojega obstoja.

Mariborski mestni nelužbeni so pokazali mnogo volje in poštovanosti, ko so se odločili postaviti to odlično pohorsko postojanko. Dočim smo prej imeli na Pohorju samo »koče«, je zrasel s »Pohorskim domom« na Pohorju prvi planinski hotel s komfortnimi sobami, z lastnim vodovodom (v sobah topla in mrzla tekoča voda) in lastno elektrarno. Potrebni kapital so mestni uslužbeni po večini zložili sami z odlegljaji od svojih prihrankov, kar je edinstven primer tadržne samopomoči pri nas.

Zadruga »Pohorski dom« je s tem postala pionir modernega, času primernega tajskega prometa na Pohorju. Uspehi niso izostali. Pohorska cesta z odcepi na »Pohorski dom« in Mariborsko kočo, gradba privatnih vil v okolici »Pohorskega doma« in drugo je brez dvoma ugodna posledica naporov mestnih uslužbenecv, ki se bavijo z nadaljnjimi lepimi načrti za izgradnjo in oplešavo »Pohorskega doma« in okolice, kar bo pripomoglo k povzdigu turizma na Pohorju.

Mariborski mestni uslužbeni bodo svoj jubilej proslavili dne 14. t. m. s svečo mašo pri domu, pri kateri sodeluje pevski zbor in godba mestnih uslužbenecv in h kateri vlijudo vabilo vse prijatelje zelenega Pohorja.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 13. junija: Anton Padovanski, spoznavalec; Alvilina, devica.

Novi grobovi

† Pri Dev. Mar. v Polju je na praznik presv. Rešnjega Telesa mirno v Gospodu zaspal gosp. Anton Hladnik, trgovec in gostilničar, kapefan I. razreda v rez. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

† V Oslavju pri Gorici je umrla gospa Marija Fiegl v starosti 81 let, zadeta od srčne kapi. Pokojnica je bila vdova Antona Fiegla, znanega veleposestnika v Oslavju. Bila je dobra in vzorna gospodinja, znana daleč naokrog radi svoje gostoljubnosti in dobrotljivosti. Pokojnica je bila zadnja gospodinja na tem posestvu, katerega je vodila polnih 62 let. Preživela je marsikatero gorje, vendar jo je najbolj zadela smrt sina Rudolfa, ki je umrl nagle smrti 1931. leta kot samec in glavni dedič in naslednik veleposestva. Družina Fiegl poteka iz 17. veka ter je posestvo pod Avstrijo, Francijo in sedaj pod Italijo ostalo čvrsto v njihovih rokah. Iz tega rodu je poteklo mnogo duhovnikov, uradnikov in vojaških osebnosti. Blagi pokojnici naj sveti večna luč! Zaljubljenim svojim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomirana sta bila na pravni fakulteti v Ljubljani gg. Verbič Božidar in Komotar Anton, oba z Vrhnike. Čestitamo!

SVILA SOUVAN
HLAD IN
LAHKOTNOST
MODA
ELEGANCA

— Velika beda in brezposelnost, ki vladata na Kočevskem zlasti med slovenskim življenjem, zavzema vsak dan večji obseg. Da se vsaj nekoliko odpomore tem siromakom in zlasti mladini, ki potrebuje tečne in obilne hrane, je Slovenska straža na Kočevskem iz socialnih in narodnih ozirorov preskrbela v Delavski kuhinji v Kočevju brezplačno kosilo otrokom deloma zaposlenih, brezposelnih in brezposelnih staršev. Ker je ta akcija močno odjeknila med vsem prebivalstvom, vlijudno prosimo, da se naše započeto delo podpira in apeliramo na vse zavedne Slovence, da prisostvoje Slovenski straži na Kočevskem na pomoč. Vsak najmanjši dar, ki ga boste poklonili Slovenski straži na Kočevskem za sestrskano mladino, bodisi v denarju ali živilih, bo dobrodošel.

— Slovenska straža na Kočevskem v Kočevju.

— Dolenjska in sosed Dolenjska! Za ta skriti kotiček s svojimi krasnimi logi, hribčki, starinskimi gradovi, vinogradi, sanjavi rekami in potoki vladala med ljubitelji proste narave zanimanja, kakršnega si malokdo zamišlja. In ravno v spomladnem času imajo ti dolenski kraji svoje čare in privlačnost, da ne moremo dovolj priporočati k obisku teh krajev. Kljub slabim železniškim zvezam moramo pravega ljubitelja spomniti, da naj si v sedanjem času z edino vlakovno zvezo jutranjega izletniškega vlaka privošči užitek, ki mu ostane v spominu. Za to nedeljo se pripravlja Dolenjska, da sprejme številne ljubljanske in izvenljubljanske goste, iz vseh krajev pohite, s skrajnega severa kot iz sosedne bratske Hrvaške, da pod pokroviteljstvom novomeškega župana nastopijo pot v dolino gradov ter si odnesejo iz teh skritih predelov nepozabne utise prelepe domovine. A v izletniškem vlaku se jim bo pridružila množica onih oboževalcev dolenskih krajev, ki jim ni bilo mogoče se pridružiti na tem pohodu ter bodo s srečo sledili onim na izletu.

Trdo stolico,

katar debelega črevesa neprijeten počutek vsled zaprtja zdravi prirodna

Franz-Josefova

grenka voda zavžita po eno malo časo jutraj in zvečer.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 15498, 25. V. 25.

— Vsem društvom in organizacijam. Na Vidovdan, dne 28. junija t. l., priredi okrajna organizacija Zveze vojnih prostovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani v proslavo 20 letnice borbe I. srbske prostovoljne divizije v Dobruddi spominsko svečanost v počastitev padlih prostovoljcev za naše osvobodjenje. V trajen spomin teh junakov bomo razvili svoj novi prapor, ki naj ga poznejši rodovi hranijo kot viden dokaz, da se je Jugoslavija ustvarjala le s krvjo na bojnih poljanah. K udeležbi pri svečanosti so vabljena vsa društva in organizacije. Za vse udeležence zunaj mesta je zaprosena znižana železniška vozovina. Teden spored prireditev in obhoda po mestu bo objavljen naknadno. Vse organizacije in vsa društva, ki se nameravajo naše proslave udeležiti, prosimo, da nam do 16. t. m. javijo, v kolikem številu bo sodelovalo njih članstvo na proslavi. Prosimo tudi, da nam javijo, v koliko se bodo udeležili proslave s svojimi zastavami in godbami. Vse cenj. prijave prosimo nasloviti na naslov: Okrajna organizacija Zveze vojnih prostovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

— V Dupleh smo imeli preteklo nedeljo lepe slovesnosti, in sicer blagoslovitev novega cerkvenega bandera, kateremu je bila kumica gospa Angela Šter.

— Telefonski promet. Ministrstvo pošte, telefonski promet na telefonih je dovolilo, da se odpravi telefonski promet na progh Puji-Kühnsdorf (2.70 zl. fr.), Maribor-Galtür (3.90 zl. fr.), Ptuj-Rastenberg na Niže Avstrijskem (3.90 zl. fr.) in med Ratečami na Gorenjskem z vsemi mesti na Norveškem (po pristojbini ceni 17.10—19.50 zl. fr.). Zneski v oklepajih so pristojbine za triminutni pogovor.

— Prijet ponarejevalec. Zagorski orožniki so prijeli brezposelnega rudarja Ivana Kobilška iz Lok pri Zagorju, ki je menjal v zagorski mlekarni 20 dinarski kovance. V mlekarni pa so takoj ugotovili, da je kovanec ponarejen, ker je imel slab zvok. Po opisu neznanca, ki je ta denar menjal, so orožniki kmalu ugotovili identiteto ter ga na njegovem domu aretirali. Našli so pri njem model za vliivanje iz medenine ter dva falsifikata po 20 din, ki pa sta bila na robovih slabo ponarejena. Kobilšek, ki so ga orožniki oddali v zapore litjskega sodišča, je priznal ponarejanje, sklicuje se pa na bedo, v katero je radi brezposelnosti zašel.

— Prepovedan fisk. Službene novine št. 130 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 6—7 tednika »Glas omladine« in št. 6 mesečnika »Književnost«, ki se tiskata v Zagrebu.

BLATNO KOPALIŠČE

PISTYAN:

Revmatične bolečine, neuralgijo in protin, otežnost zdravi upijajoča moč vrelca. — Denar lahko nakazate potem vsake ju-gosl. pošte. Pojasnila: Zagreb: Piestany Informator, Strossmayerov trg 1/II.

— Pod Gorjance z avtom 21. junija za 95 Din. Spoloma ogled samostana v Slični, v Novem mestu, bolnišnice usmiljenih bratov, kmet. šole itd. v Pletarijah pri St. Jerneju karizuje in v Kostanjevici gradu »Klošter«. Podrobna pojasnila daje pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

— Mladi harmonikarji iz Ljubljane prirede v nedeljo, dne 14. junija kot zaključek turneje po slovenski zemlji koncert narodnih in umetnih pesmi. Prvi koncert bo v Kamniku ob pol 16 popoldne drugi pa v Mengšu istega dne ob pol 18 zvečer.

— 27. do 29. junija avtoizlet Plitvice-Senj-Crikvenica. Informacije izletna pisarna Okorn, hotel Slon, Ljubljana.

— V Rim in Neapelj, zanimivo poučno potovanje po Italiji z avtom od 27. jul. do 7. avg.; ogled vseh večjih znamenitih krajev: Benetke, Padova, Firenze, Rim, Neapelj, Pompei, Loreto itd. Podrobni spored pošljemo vsakomur zastoni. Dopise naslovite: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

— Absolventi državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani iz leta 1926 naj javijo svoje naslove Stepišniku, Mesna hranilnica, Ljubljana — do 20. junija.

— Konvikti Notre Dame sprejema v oskrbo dijakine, ki obiskujejo ljubljanske šole. Pojasnila daje: Konvikti Notre Dame, Ljubljana, Marmontova ulica 24. Tramvajska proga proti Viču, Langusova ulica.

— Pri zaprtju, molnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef grenčice«.

— Celodnevni avtoizlet »neznano kam« je posebnost pisarne »Po božjem svetu« v Ljubljani, Sentpeterska vojašnica. Izlet bo v nedeljo, 21. junija in bo nudi obilo veselja, zanimivosti in počiva. Podrobna pojasnila dobi vsakdo zastoni. Prijaviti se je treba do 15. junija.

Ljubljana

Procesija Presv. R. T. v Mostah

Prihodnjo nedeljo, 14. t. m. bo duhovnja sv. Družine v Mostah doživela svojo prvo procesijo presv. Rešnjega Telesa. Procesija, za katero se vse Moste že nekaj dni vneto pripravljajo, se bo razvijala po temle redu:

Ob pol 7 jutraj bo sv. maša v cerkvi sv. Družine, nakar se razvije procesija. Vrstni red procesije je tale: 1. križ, 2. veliko bandero, 3. moški, 4. dekli meščanske šole, 5. deklice meščanske šole, 6. dekli osnovne šole, 7. deklice osnovne šole, 8. belo oblečene deklice Mar. Vrta in druge, ki bodo svetile, 9. godba, 10. narodne noše, 11. pevci, 12. otroci iz zavetišča sv. Družine in drugi, ki bodo potresali cvetje, 13. dve mali banderi, 14. ministranti, 15. duhovščina z Najsvetejšim in svetili, 16. zastopniki občine, 17. ženske.

Procesija pojde iz cerkve najprvo na Susterščevo ulico, nato po Slapničarjevi na Zaloško cesto pred osnovno šolo, kjer bo prvi blagoslov. Od tam pojde procesija skozi Društveno ulico, pod Jezami skozi viadukt v Tovarniško ul., kjer bo pred Brčano vojo drugi blagoslov. Iz Tovarniške ulice krene procesija v Koroščevo in Bazoviško ulico, kjer bo pred meščansko šolo tretji blagoslov. Nato pojde procesija po Pokopališki ulici v Predovičovo in Marenčičovo do Karmeličank, kjer bo pa zadnji blagoslov. Od tam pojde po Zaloški cesti in Slapničarjevi ulici v Ciglerjevo in nato v cerkev.

V cerkvi bo blagoslov, zahvalna pesem ter takoj sv. maša pri oltarju sv. Antona. Med sv. mašo bo pred glavnim oltarjem darovanje. Dušni pastir g. Miha Jenko je naprosil vse prebivalce hiš, mimo katerih pojde procesija, da bi v čast presv. Rešnjemu Telesu izobesili zastave, okrasili hiše in razsvetlili okna.

Ako Bog nakloni lepo vreme, bo v nedeljo v Mostah lepa manifestacija za evharističnega Kralja, kar bo gotovo še bolj poživilo versko življenje, katero se je v teku enega leta v Mostah pod okriljem sv. Družine tako bujno razveto.

PROCESIJA PRESV. REŠ. TELES V ŽUPNIJI MARIJINEGA OZNANJENJA

Ob 7 slovesna sv. maša. (Zaradi razvrstitve bo pri stranskem oltarju ob 7 tudi tiha sv. maša.) Ob 8 bo procesija, ki se bo razvrstila po sledečem redu: 1. župniško bandero, 2. Godba »Sloga«, 3. Francišovski križarji, 4. Marijanski križarji z zastavo, 5. Dekliška Marijina kongregacija z zastavo, 6. Marijina kongregacija za gospe, 7. Veliki križarji s praporom, 8. Tretji red s praporom, 9. Gospe in gospodične s svečami, 10. Uršulinski Marijin vrtec s praporom, 11. Belooblečene deklice, 12. Dve mali banderci, 13. Velike Klarice, 14. Dekli in deklice s cveticimi, 15. Narodne noše, 16. Vojaška godba, 17. Sestrice sv. Klare, 18. Samostanska družina in duhovščina z Najsvetejšim, 19. Zastopniki župnije, Vincencijeve in Elizabetine konference itd. ter ostali verniki. — Procesija se bo pomikala po sledečih ulicah: Miklošičeva cesta, Tavčarjeva ulica (pred sodno palačo prvi blagoslov), Tyrševa (Dunajska) cesta, Selenburgova ulica (pred spomenikom sv. Trojice drugi blagoslov), Kongresni trg, Gradišče, Cesta 29. oktobra (Rimska c.), Napoleonov trg (pred spomenikom tretji blagoslov), Vegova ulica, Wolfova ulica, Marijin trg (četrti blagoslov).

KINO UNION Telef. 22-21 Premiera ob 16., 19.15 in 21.15

Veliko čiščenje

Sijajna burka v glavnih vlogah
Any Ondra in Wolf
Albach Retty

Matineja ob 14.15 uri
SEQUOIA

— Procesija presv. Rešnj. Telesa v mesni župniji sv. Jakoba bo v nedeljo dne 14. junija. — Ob 8 bo slovesna sv. maša, takoj po maši se razvrsti procesija, ki gre po običajni poti in redu. — Prebivalci hiš, mimo katerih pojde procesija, so naprošeni, da razsvetle okna.

— Sentjakobsko prosvetno društvo se udeležilo skupno s fantovskim odsekom procesije sv. Rešnjega Telesa pri Sv. Jakobu z zastavo fantovskega odseka. Vabljeni vsi člani Prosvete in odseka. Zbirališče ob pol 9 pred župno cerkvijo.

— Castilem sv. Antona Padovanskega poročamo, da bo v nedeljo 14. junija na Viču sv. opravila s pridigami ob 5, 6, pol 9 in 10 uri. Popoldne ob 5 pridiga in slovesne litanije z blagoslovom.

— Sokolska župa Ljubljana priredi v dneih 13. in 14. junija 1936 v Ljubljani svoj župni zlet in ob tej priliki se bo razvil tudi župni prapor — dar Nj. Vel. kralja Petra II., ki je blagovilni prevzei tudi kumstvo. Ob tej priliki bodo posejili naše mesto tudi mnogi gostje izven Ljubljane, zato vabim ljubljanske hišne posestnike, predvsem one, mimo katerih bo šel sprevod, da razobesijo na svojih hišah zastave. — Predsednik: dr. Jure Adlešič, s. r.

— Umetnostna razstava bratov Vidmarjev v Jakopičevem paviljonu vzbuja mnogo upravičene pozornosti. Dela, ki sta jih oba slikarja razstavila, je sprejela javnost in umetnostna kritika nad vse resno in priznalo. Opozarjamo vse ljubitelje umetnosti, da bo razstava odprta neprekinjeno do 15. t. m., in sicer vsak dan od 9 do 19 ure. Djaki, v skupinah najmanj po trije, plačajo 1 din vstopnine.

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Premiera! Ob 16., 19.15 in 21.15 uri
ZLOMLJENA SRCA
Veliki filadelfijski simfonični orkester
izvaja skladbe Čajkovskega in Bacha!
MATINEJA ob 10.30 popoldne po Din 4.50
Muzikalična mladina

— Tovarišem bojevnikom bivše skupine Ljubljana-Moste, kakor tudi vsem ostalim skupinam sporočamo, da je umr naš prvoborilec tov. Hladnik Anton v Devici Mariji v Polju. Pogreb bo danes v soboto ob 5 popoldne iz hiše žalosti št. 8 na tamkajšnje pokopališče. Prosim polnoštevilne udeležbe. — I. Rozina

— Rezervni častniki, stanujoči v Ljubljani, ki še niso oddali legitimacije radi zamenjave z novimi, se pozivajo ponovno in zadnjikrat, da oddajo svoje častniške legitimacije z novo sliko 4.6 cm (v uniformi ali civilu) najkasneje do 20. junija t. l. na vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-1, soba števil. 1.

— V filmu »Ti si moje sonce«.

— V filmu »Ti si moje sonce«.

— Prošnje za sprejem na poštniško kolonijo na Otočcu pri Novem mestu je vložiti do 17. t. m. pri ravnatelstvu Salezijskega mladinskega doma na Kodeljevem. Istotam se dobe tudi prospekti in vsa pojasnila.

— Kresna prireditev Rdečega križa na Ljubljanskem gradu bo letos 21. t. m. Zivahne priprave so v teku. Na to prireditev opozarjamo že danes ljubljansko občinstvo in zveste prijatelje Rdečega križa.

— Korošci! Prijatelji Koroške! Jutri, v nedeljo 14. junija t. l., izlet na Dobeno! Odhod z glavnega kolodvora ob 13.48 z vlakom do Trzina ali Ježice. Od Trzina pol ure, od Ježice poldrugo uro senčne poti. — Klub koroških Slovencev v Ljubljani.

— Odbor Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani je daroval v počastitev spomina pok. profesorja E. Jarca, svojega dolgoletnega podpredsednika, znesek 100 din Slovenski dijaški zadrugi v Pragi.

Maribor

— Igralski odsek »Akademske zveze« vprizori drevi ob 20. v dvorani na Aleksandrovi 6. trodejsko družinsko tragedijo »Rekas«. Donos je namenjen za zgradbo novega Akademskega doma, ki bo nosil ime nadškofa Jegliča. Mariborčani odzovite se vabilu katol. akad. mladine!

— Prvaki Zdržene opozicije dr. Večeslav Vilder, prof. Dragoljub Jovanović in dr. Sedjan Budisavić so bili v Mariboru. V sredo zvečer so se udeležili proslave 60-letnice dr. Vekoslava Kukovca v Gambričevi dvorani. Navzoči so bili na proslavi tudi politični somišljeniki dr. Kukovčevi, med njimi dr. Dobovišek iz Celja, dr. Sluga iz Ptujja ter vodja mariborskih socialistov Josip Peteljan.

— Poročila sta se na Telovo v Mariboru učiteljica gospodična Ančka Piskec in odvetniški koncipient dr. Stojan Pretnar. Mlademu paru iskreno čestitamo.

— Komisija banske uprave je včeraj pregledala oba nova mestna avtobusa »Lojzeta« in »Zlatega Frančka«. S tem sta dobila avtobusa končno odobritev za redno vožnje na progi Maribor—Celje.

— Umrla so v Mariboru: Klotilda Kristan, vdova po okrožnem zdravniku, stara 66 let, umrla v bolnišnici. Fartel Barbara, zasebnica stara 71 let, umrla v Tomšičevem dvorcu. — Anderle Neža, vdova po strojevodji stara 83 let, umrla v Radvanju. Kamenski Josipina, vdova poštne poduradnika, stara 70 let, umrla v bolnišnici. Naj počivajo v miru!

— Prazna dijaška stanovanja morete izrabiti za letošnje Slovske dneve za prenočišča tujcem, ki bodo prišli v Maribor ter si s tem zagotovili lep dohodek, če javite naslov, številu sob in posteli ter ceno za prenočilo etanovanjem odseku Slovske družine, Koroška cesta 1 (tel. 29—50).

— Mariborsko lovsko društvo pripravlja za nedeljo 5. julija na Senjorjevem domu veliko lovsko zborovanje, katerega se udeležijo vse sekcije društva.

— Podjetni gostilničarji. Mariborski gostilničarji snujejo zadrugo, ki bo izdelovala sodavico ter razprodajala mineralne vode. V pisarni Zdrženja v Vetrinjski ulici bodo osonali stalno gostinsko razstavo, katere otvoritev bo prihodnji teden.

— Sadna in vinska letina kažeta slabo. Mariborska okolica je bila v začetku pomladi podobna cvetnemu vrtu. Sadonosniki so krasno cveteli in obetala se je rekordna letina jabolk. Žal pa so vse nade zaradi deževja propadle. Cvetje se je slabo zavezalo, plodovi pa sedaj silno odpadajo, največ radi fuzikladija. Jabolk bo letos izredno malo in bo letina slabša od lanske. — Slaba letina se obeta tudi vinogradnikom. Trta slabo cvete in jo že sedaj napadajo bolezni.

— Licitacija odvzetega strelnega orožja bo dne 19. junija ob 14. uri v sobi št. 10. predstojništva mestne policije v Mariboru.

— Proslava »Nanos«. Drevi ob 20. v veliki dvorani Uniona koncert društva »Tabor« iz Ljubljane pod vodstvom skladatelja Venturinija. Sodeluje solistka gđ. Dolencova, pri klavirju prof. S. Santel. V nedeljo ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru, nato sprejvod v Narodni dom, kjer se vrši poklonitev društev. Ob pol 12. v franciskanski baziliki sv. maša, pri kateri pojde »Tabor« Venturijevo mašo. Popoldne ob 15. veliki narodni tabor na prostem na igrišču v Koseskega ulici, v slučaju slabega vremena pa v Unionski dvorani.

— Maribor poln atrakcij. Prvi je prišel vrvo-hodec Barovsky, ki je razpel žico čez Glavni trg ter se na njej vsak večer producira pred tisočglavo množico. Potem je postavil svoj šotor v Tomšičevem dvorcu cirkus »Corona«, včeraj pa je prišel znani atlet Aleksič s svojim topom, iz katerega ga bodo na Železničarjevem igrišču izstrelili v zrak.

Celje

— Slovesna procesija presv. Rešnjega Telesa. Ob krasnem vremenu se je izvršila v četrtek procesija sv. Rešnjega Telesa. Ob 8 jutraj je bila v farni cerkvi slovesna sv. maša, nato pa procesija, ki jo je ob številni asistenci vodil opat g. Jurak. Procesije so se udeležili vsi predstavniki vojaških in civilnih oblasti, člani katoliških organizacij, posebno številno je bila zastopana mladina, v prvi vrsti klarice v lepih krojih. Prvič se je letos udeležila procesije tudi skupina deklet v gornjegrajski narodni noši. Častna četa vojaštva je oddala pri vsakem oltarju salvo.

— Kolesarji za Slovske proslave v Maribor. Prijave kolesarjev, ki se žele udeležiti Slovske proslave v Mariboru, sprejema g. Vrabl Vanči pri tvrdki Hladin.

— Prva prireditev Katoliškega prosvetnega društva v Prekorju. Katoliško prosvetno društvo v Prekorju bo imelo v nedeljo ob 4 popoldne svojo prvo javno prireditev. Člani bodo vprizorili v sušilnici g. Okorna v Šmarjeti Detelovo tridejanko »Begunka«. Vabimo Celjane, da počaste to prvo prireditev mlade katoliške prosvete s svojo udeležbo.

— Učence izginili. Dne 8. t. m. je izginil od doma v Brnci — Sv. Križ pri Petrovčah 13 letni učenec osnovne šole Ernest Kadilnik. Komur je kaj znano o fantu, naj to sporoči staršem proti nagradi na naslov: Kadilnik, Sv. Križ, p. Petrovče.

— Velik padec brezposelnosti. Število brezposelnih je pri desetini meseca junija padlo ob 638 na 364.

Biserna poroka

Biserno poroko sta obhajala Jože Znidaršič, roj. 1851 in njegova žena Terezija, roj. 1856. Oba sta doma na Cernecu, občina Zakot, okraj Brežice. Jože je služil pri 10. dragonskem polku v Mariboru. Veseli se še polnega zdravja ter je čvrst, visok korenjak, ki bere še brez očal. Bog živi oba slavljence!

St. Vid nad Ljubljano

V nedeljo, dne 5. julija, poteče 70 let, odkar je v St. Vidu nad Ljubljano ustanovil takratni župnik Blaž Potočnik čitalnico, katere naloga naj bi bila vzgajati zlasti mladino v katoliškem duhu. Kako vestno je Blaž Potočnikova čitalnica svoj program izpolnila, nam kažejo razna društva, organizacije in razne gospodarske institucije, katere so vse sad zgoraj omenjene organizacije. St. Vid bo ta lepi jubilej praznoval v okrilju Prosvetne zveze kar najbolj slovesno. Ker je Blaž Potočnikova čitalnica matica tudi gospodarskega gibanja v St. Vidu, sta se zedinila odbor Blaž Potočnikove čitalnice in odbor podružnice DJO, da skupno proslavita ta dan. DJO, podružnica St. Vid nad Ljubljano, ki je priredila v letih 1934—35 uspeli obrtni razstavi, priredi tudi letos, in sicer III. obrtno razstavo, ki bo, kakor kaže, vsakakor prekosila obe prejšnji tak po vsebini, kakovosti izdelkov in pestrosti. Pokroviteljstvo nad tretjo obrtno razstavo v St. Vidu je blagovolil prevzeti ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen, ki bo tudi sam osebno prisostvoval otvoritvi. Kakor je razvidno iz okrožnice, ki jo je poslala vsem prosvetnim društvom Prosvetna zveza v Ljubljani, bo proslava Blaž Potočnikove čitalnice v St. Vidu obenem tudi prosvetni tabor za Gorenjsko in ljubljansko okolico, na katerem postavimo nove cilje in smernice delu, ki nas čaka v bodoče. Da bo čim lepša na zunaj, skrbimo, da bodo kar največ zastopane narodne noše tako z Gorenjskega in ljubljanske okolice, kajti najlepša bo dobila darilo, ki ga bo dala Prosvetna zveza. Podrobni, natančen program objavimo pozneje. Prosvetna društva z Gorenjskega in ljubljanske okolice prosimo, naj gledajo na to, da vsi člani teh organizacij pridejo v nedeljo, dne 5. julija, v St. Vid, da skupno manifestiramo za naše visoke cilje.

Trbovlje

Procesija sv. R. T. je imela veliko udeležbo. Zopet je bilo očitno, da je župna cerkev skoraj desetkrat premajhna. Čas bi bil, da se pozivi akcija za pozidanje cerkve na Vodah, saj prostor je že pripravljen, pa tudi načrti in že nekaj fonda.

Nesreča v rudniku. V sredo zvečer je padel pod vlak globoko pod zemljo pri tretjem jasku rudar Meznarič Avgust, ko je šel ob progi. Mogoče jo je hotel preskočiti, pa ga je zgrabil stroj, mu zmečkal prsni koš, polomil roke in tudi na glavi je dobil rane. Čez dve uri je izdihnil v bolnišnici, kamor so ga takoj prenesli Strojovodja se izgovarja, da Meznariča ni videl, ker je ta šel po rovu brez janske svetilke. Prave vzroke bo še dognala preiskava, ki pride. Meznarič je bil star 27 let in zapuščal ženo z otrokom. N. v m. p!

Mladinska prireditev bo v nedeljo popoldne v Društvenem domu. Na sporedu je petje mladinskega zbora in štiridejanka »Boj z velikonom«.

Železniške nabave v Nemčiji

Kot smo že poročali, je gospodarski odbor ministrov sprejel predlog prometnega ministra, da se nabavi za 400 milijonov Din železniškega materiala za obnovu investicijskih projektov in vzdrževanja proge Zemun-Vinkovci, 12 mostovnih tehnic in materiala za obnovu savaškega mostu pri Zagrebu. Od tega bo nabavljeno 650 km tračnice raznih dimenzij za 200 milijonov Din in 600 skretnic za 80 milijonov Din.

Lesni trg

V dunajskem listu »Der Holzmarkt« je izšel članek znanega strokovnjaka g. Otona Heinricha o položaju naše lesne industrije. Med drugim pomenjamo iz članka, da je italijanska vlada odobrila separaten uvozni kontingent iz Jugoslavije, katerega pa v celoti izkorišča Šipad. Zato bi bilo potrebno, da bi se ta kontingent odstopil v prvi vrsti Sloveniji, ki je bila zaradi sankcij najbolj prizadeta in nima možnosti v tako kratkem času prilagoditi se potrebam drugih trgov, kamor Šipad iz najrazličnejših razlogov lahko izvaža lažje kot pa mi.

Švicarski kapital v celulozni industriji. Poročali smo že, da se interesira švicarski kapital za obnovu obrata v tvornici celuloze v Drvarju. V ta namen bi dobil ta kapital posebne ugodnosti ter bi mu Šipad dobavljal surovino po izredno nizkih cenah. To pa pomeni za našo industrijo veliko škodo, ker se bo morala tako na domačem trgu boriti z dumpingom, katerega bo omogočala vprav naša država, ki bi iz svojega podjetja dajala najcenejši les zasebni skupini kapitalistov iz Švice.

Stanje naših kliringov

Po poročilu Narodne banke z dne 11. junija je bilo stanje naših kliringov naslednje: V nemškem kliringu se je saldo zmanjšal od 4. do 11. junija 1936 od 22.25 na 22 milij. mark, zadnje izvršeno izplačilo 11. 10.042 (10.002) z dne 24. junija (23. junija) 1935. V italijanskem kliringu je saldo padel od 41.767 na 41.5 milij. lir, v turškem od 1.147.000 na 823.000 frankov. V grškem plačilnem prometu je bilo bonov v obtoku za 41.65 milij., vezane terjatve pa so znašale 42 milij. Din, vse dne 8. junija 1936.

Razdelitev dobav premoga

Poročali smo že, da je dosežen sporazum med glavnim ravnateljstvom državnih železnic in prometno industrijo glede dobav premoga državnim železnicam. Razdelitev kontingentov je po vestih iz Beograda ostala v glavnem neizpremenjena. Skupni mesečni kontingent znaša 136.500, odnosno letno 1.638.000 ton. Lanski kontingenti pa so znašali mesečno: Bosna 11 rudnikov 44.360 ton, Srbija 17 rudnikov 37.150, Slovenija 6 rudnikov 31.800 ton, Hrvatska in Slavonija 10 s 10.670 tonami in Dalmacija 2 rudnika s 2.950 tonami. Poleg tega se je iz Srbije jemalo mesečno 500 ton briketov. Skupni lanski kontingent je znašal mesečno 126.930 ton brez briketov.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz Narodne banke za 8. junij kaže lete glavne postavke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 31. maj): Aktivna: zlatu v blaginjah 1.468,7 (plus 3,56), zlato v inozemstvu 67,2, valute 0,5 (plus 0,36), devize 9,5 (—6,65), skupna podlaga 1.535,9 (—2,7), devize izven podlage 334,17 (plus 9,46) kovani denar 415,4 (plus 5,1), — posojila: mešična 1.350,4 (—22,4) lombardna 250,54 (—0,13), skupno 1.600,95 (—22,5) prireditelji državi 1.660,7 (—12,2), razna aktivna 621,3 (plus 21,1). Pasivna: bankovci v obtoku 4.782,5 (—61,0), državne terjatve 10,7 (plus 1,15), žiro 754,3 (plus 50,2), razni računi 892,64 (—18,97), skupno obveznosti po vidu 1.657,67 (plus 32,4) obveznosti po vidu 1.657,67 (plus 32,4), obveznosti z rokom 50,0 (—), razna pasiva 298,44 (plus 27,5). Bankovci v obtoku in obveznosti po vidu 6.440,2 (—28,6), skupna podlaga s primom 1.973,64

Ostanek 160 milijonov pa bo služil za potsebe strojne službe. Iz tega zneska se bodo predvsem izplačale obveznosti iz preteklega leta, med njimi 27 kurznih voz (17 v Nemčiji in 10 v državi), pa še nekatere druge obveznosti v znesku 20 milij. Na novo pa bo nabav za 180 milijonov Din in sicer novi kurzni vagoni, tovorni vagoni, 10 do 15 spalnih voz, motorna vozila in različni material za potrebe strojne službe, odnosno železniških delavnic.

Poleg že omenjenih gradbenih potreb so določeni za gradbo še tile zneski: dolnji ustroj 27, za gornji ustroj 36, za zgradbe 22,8 in za signalne naprave okoli 4,5 milijona Din.

Vse te investicije se bodo vršile postopno in bodo trajale nabave dalj časa.

(—3,5), samo zlato v blaginjah s primom 1.887,3 (plus 4,6) skupno kriče 30,64 (30,56), od tega samo kriče v zlatu v blaginjah s primom 29,30 (29,10%). Pričujoči izkaz prinaša po daljšem nepretrganem napredovanju zmanjšanje podlage radi konverzije zlatih deviz v zlato, na drugi strani pa so nadalje narasle devize izven podlage. Tudi količina kovanega denarja v obtoku se manjša, kar je razvidno iz povečanja tega denarja v blaginjah banke. Prav močno so padla posojila, ki so se še prejšnji teden povečala.

Med aktivni vzbujajo pozornost zmanjšanje prejšnjih predujmov državi.

Obtok bankovcev je radi manjših potreb padel, narašča pa so žirovni računi, dočim drugih znatnejših izprememb ni bilo.

Italijanska ekspanzija v Albaniji

Kakor je že gotovo znano, je albanska vlada podelila E. I. A. A., privilegiranimu društvu italijanskih kolonistov v Albaniji v bližini Šijaka posebno koncesijo za direktni nakup blaga, ki se izvaža v Italijo. Vse blago, ki se izvaža v Italijo iz Albanije, gre preko tega društva, bodisi da ga društvo samo nakupuje, bodisi da samo posreduje pri izvozu, naravno za lep dobiček. Italijansko finančno ministrstvo pa je sedaj izdalo še posebno pooblastilo posameznim italijanskim agentom-kolonistom, da smejo samo oni nakupovati ono blago v Albaniji, ki je namenjeno za izvoz v Italijo. Zanimiva je tudi italijanska odobritev šestmesečnih kontingentov za izvoz v Italijo, in sicer za: 500 konj, mežgov in oslov, 6000 goved, 20.000 kg perutnine, 30.000 kg jaje, 30.000 kg rib, 2000 ton pšenice, po 600 ton koruze, mekinj in volne, 3500 ton olj, 2000 ton drv za kurjavo, po 500 ton oglja, kož, ovsa in pletarskih šib. Vse te dobrote Italije pa ne odtehtajo škode, ki jo trpi albansko gospodarstvo in albanski narod vsled čim dalje večje italijanske gospodarske in socialne penetracije v deželi. Italijanski kolonisti, katerih število gre čez 30.000 niso nikoli kmetovalci ali delavci. Vsi ti kolonisti so ljudje s pustolovskim, kramarskim duhom, ki jim je mar samo velik in lahek zaslužek, brez težkega dela in rizika. Po vseh večjih krajih se odpirajo gostilne, trgovine in važnejše obrti in za njimi stoje italijanski »kolonisti«. Dežela je enostavno preplavljena z italijanskim blagom in ob glavnih cestah srečavaš na avtomobilih italijanske znamke, številne trgovske potnike italijanske narodnosti. Narod albanski strada. Ni niti čudno, ako strada, kajti njegovi proizvodi nimajo skoro nikake vrednosti, prodajo jih albanski kmetje v brezcenje italijanskim »kolonistom«, ki se bogatijo na njihov račun. Albanija nosi danes popolno obeležje italijanske kolonije. In da ni to samo videz, nam dokazuje dejstvo, da so v Albaniji neredko videli uniforme italijanskih vojakov in častnikov »instruktorjev« albanske armade. V albanski narodni banki sede predstavniki Banke »di Roma« in italijanski poslenik in sivari vodi posle albanske zunanje in notranje politike. Sama gospodarska politika Albanije pa je upravljena po smernicah, ki jih diktirajo interesi Italije, ki je investirala v to deželo ogromne vsote denarja. Da se ta kapital ne rentira je jasno, Albanija je siromašna dežela. Njena trgovinska bilanca je globoko pasivna. Toliko je ta bilanca pasivna, da znašajo njena pasiva 4—5 krat več kot pa aktivna. Radi tega je gospodarsko ministrstvo Albanije uvedlo poseben režim, po katerem ne more nobena država uvoziti v Albanijo več kot 30% čez vrednost svojega izvoza v Albanijo. Novi režim je razdelil vse države, s katerimi se nahaja Albanija v trgovskih stikih v dve kategoriji: v prvo kategorijo se uvrščajo države, ki se nahajajo v normalnih, v drugo kategorijo one, ki se nahajajo v nenormalnih trgovskih odnosih z Albanijo. V prvo kategorijo spadajo v smislu novega režima Italija, Severne ameriške združene države in Grčija. Vse ostale, med njimi tudi Jugoslavija, spadajo v drugo kategorijo. Države prve kategorije so po no-

Včasih se po zobnem nem čiščenja odstrani

Chlorodont

neokusno barvo zobne prevlake in slab duh iz ust
Jugoslovanski proizvod

vem režimu popolnoma svobodne in morejo izvažati v Albanijo blago brez vsake omejitve. Vse ostale države, med njimi tudi Jugoslavija, pa morajo predhodno dobiti od albanske vlade posebno dovoljenje za izvoz za vsako vrsto blaga posebej. Poleg tega se zahteva, da te države jamčejo predhodno, da bodo uvozile iz Albanije blaga v odgovarjajočem razmerju napram vrednosti izvoženega blaga. V lo svrhu morajo te države položiti kavejlo v elektivu. V slučaju, da te države ne bi uvozile iz Albanije v določenem času orgovarjajoče vršine blaga, kavejla zapade v korist albanske državne blagajne. Da je ta način reperskusije novega gospodarsko-političnega režima v Albaniji naperjen v glavnem proti našemu izvozu v Albanijo, ni potrebno še posebej poudarjati. Po naših statističnih podatkih je znašala vrednost blaga, izvoženega lani v Albanijo, 9,7 milijonov dinarjev, a uvoza 1,7 milijona dinarjev. Bili smo tedaj aktivni za 8 milijonov dinarjev. Po albanski statistiki (ki se mnogo razlikuje od naše) pa je bila Jugoslavija udeležena v celokupni albanski zunanji trgovini s sledečimi odstotki:

Leta 1932. je znašal uvoz Albanije iz Jugoslavije 9,05 odst. (2.063.000 alb. frankov); izvoz iz Albanije v Jugoslavijo je znašal 1,22 odst. (55.025 alb. frankov). Leta 1933. je znašal uvoz Albanije iz Jugoslavije 6,08 odst. (967.000 alb. frankov); izvoz iz Albanije v Jugoslavijo 2,76 odst. (158.806 alb. frankov). Leta 1934. je znašal uvoz Albanije iz Jugoslavije 6,70 odst. (826.000 alb. frankov); izvoz iz Albanije v Jugoslavijo 4,98 odst. (211.092 alb. frankov). (Albanski frank je enak švicarskemu franku.)

Albanska uradna statistika še ni objavila podatkov za lansko leto, vendar pa se že iz teh podatkov vidi, da se izvoz blaga iz Albanije v Jugoslavijo stalno povečava, med tem ko se naš izvoz v Albanijo zmanjšuje. Če izločimo vse ostale momente iz trgovinskih odnosov naše države z Albanijo, potem moramo priti do zaključka, da ima, kljub neznanosti gornjih števil, po uvedbi novega režima v Albanijo, izguba našega prestiža na albanskem trgu, svoj poseben gospodarski značaj za bodočnost naše trgovine na tem delu balkanskega polotoka, preko katerega vodi stara rimska cesta v — Azijo.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoluba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030

Zveza trgovskih združenj dravske banovine v Ljubljani ima svoj občni zbor v nedeljo, 14. junija ob 9 popoldne v Narodnem domu v Brezicah. Na dnevnem redu so poročila predsednika, tajnika, računski zaključek za 1935, poročila za 1936 ter predlogi in resolucije. — Na predvečer obnega zbora bo prijateljski večer.

Osrednji odsek trgovcev s sadjem. Zveza trgovskih združenj sklicuje za soboto ob pol 18 v Narodni dom konferenco trgovcev s sadjem, na kateri bo najprej podano poročilo o položaju v trgovini s sadjem, nato se bo konstituiral Osrednji odsek trgovcev s sadjem in se bo razpravljalo o organizaciji Osrednjega odseka.

Zgradba železniških postaj. Prometno ministrstvo bo začelo v kratkem popravljati postajne objekte v večjih krajih. Zgrajene bodo nove postajne zgradbe. Grade se že postajajo Skopje, Dubrovnik in Sarajevo. Poleg tega bosta zgrajeni dvorni čakalnici v Mladenovcu in Kranju. Za vsa ta dela bo potreben kredit 25 milijonov Din.

Nabava železniških prazov. Glavno ravnateljstvo državnih železnic bo letos nabavilo za 25 milijonov železniških prazov.

Nova delniška družba. Trgovinsko ministrstvo je dovolilo osnove delniške družbe »Društvo za proizvodnjo semen« v Beogradu z glavnico pol milijona dinarjev, ki se razdeli na 500 delnic po 1000 Din. 500 Din je plačati v gotovini, 500 Din pa nadalje tri mesece po vpisu prve polovice. Vpis traja do 15. junija. Ustanovni občni zbor bo 17. junija.

Oflok z zlata iz Holandije. V dobi od 1. do 8. junija je holandski zlati zaklad podel za 41,7 milij. goldinarjev (prejšnji teden za 43,6 milij.) in znašale še 598,5 milij. dočim znaša obtok bankovcev 766,2 milij., torej znaša kriče 78,1%.

Borza

Dne 12. junija 1936
Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8,90—9, na zagrebški borzi na 8,7950—8,8950, na belgajski pa na 8,90—8,90. — Grški boni so beležili v Zagrebu 28,70—29,50, v Beogradu 29,25 blago. — Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 249,20—250,80. — Španska pezeta je v Zagrebu beležila 6,90 blago.

Nemški čeki so v Ljubljani nesmatno popustili na 13,81—14,01, za ultimo julija so beležili 13,60—13,70. V Zagrebu so beležili 13,78—13,98, za ultimo junija 13,7250—13,9250, za medio in ultimo julija 13,50—13,70. V Beogradu so bili pa po 13,80—14.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2976,71—2991,31
Berlin 100 mark	1756,08—1769,95
Bruselj 100 belg.	743,46—748,52
Curih 100 frankov	1431,22—1431,29
London 1 funt	230,84—232,80
Newyork 100 dolarjev	4968,92—4405,23
Pariz 100 frankov	289,99—291,43
Praga 100 kron	181,90—183,00

Promet na zagrebški borzi 1.818.843 Din.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,3725, London 15,57, Newyork 309,50, Bruselj 52,30, Milan 24,35, Madrid 42,20, Amsterdam 209,05, Berlin 124,40, Dunaj 58,40, Stockholm 80,25, Oslo 78,20, Kopenhagen 69,50, Praga 12,78, Varšava 58,—, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,865, Buenos Aires 0,86.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 82,84, agrarni 48—49, vojna škoda promptna 358—360, begluške obveznice 67—69, 8% Blerovo posojilo 84—86, 7% Blerovo posojilo 75—76, 7% posojilo Drž. hip. banke 85—86, 7% stab. pos. 81 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82 den, agrarni 48 den, vojna škoda promptna 358—359 (358), begluške obveznice 67,75 den, 8% Blerovo posojilo 83,50—84 (83,84,50), 7% Blerovo posojilo 75—76 (74,75), 7% posojilo Drž. hip. banke 85—85,25 (85), 7% stab. pos. 82—84. Delnice: Priv. agrarna banka 229 do 230, Trboveljska 125 den, Isis 15—20, Osj. sladk. tov. 120—128.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82,75—83,50 (82,75, 82,50), agrarni 48,50 do 49, vojna škoda promptna 360,25—361 (360,50, 361), begluške obveznice 68,75—69 (68,75, 68,50), 67,25—67,50 (67,25), 8% Blerovo posojilo 83,50 den (84,50), 7% Blerovo posojilo 75 den (74,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 86,25—87, 7% stab. pos. 83,25 den. Delnice: Narodna banka 6300 do 6370, Priv. agr. banka 228,25—229 (229, 238,50)

Žitni trg

Novi Sad. Vse je neizpr. Tendence neizpr. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 119—121, gornja bč. 120—122, srem. 120—122, slav. 122—124, pozna, ban. 119—121, gornja ban. 121—123, bč. ladja Begej 123—125, bč. in ban. pot. Mlep 125 do 127. Ostalo neizpr. Tendence prijazna. Promet 28 vagonov.

Kulturni obzornik

Franc Kidrič: Prešeren

I. del: pesnitve, pisma.

Tiskovna zadruga, 1936, str. 408. (Prodaja se samo proti plačilu skupne cene za I in II. del, ki znaša broš. 250 Din, vezan v platno 280 Din in polusnje pa 300 Din.)

Po kritični Žigonovi »Prešernovi čitanki« v dveh delih, ki je izšla šele po vojski pri Mohorjev družbi (1922) ter »Zbranemu delu«, ki sta ga uredila A. Pirjevec in dr. Glonar v izdaji Jugoslovanske knjigarnice (1929), je že več let obetala prof. dr. F. Kidrič novo izdajo Prešernovih pesmi, pisem in sploh vse snovi, ki se tiče Prešerna, obenem pa svojo razlago in monografično obdelavo celotnega »prešernoslovskega« vprašanja v naši književnosti. Za to svojo nalogo se je prof. Kidrič dolgo in temeljito pripravil, kritično razbiral vso dosedanja literaturo, prereševal vse dosedanje doneske in načenjal po prvih virih nove probleme, tičbo se osnovnih življenjskih in književnozgodovinskih prijemov za čim popolnejšo in resničnostno podobo Prešerna človeka in pesnika. — Iz te svoje »delavnice« za Prešernov komentar je tekem zadnjih desetih let priobčil več sestavkov, dopolnjujočih in popravljajočih prejšnje ugotovitve, postavljal trdno časovno in predmetno ogrodje za Prešernovo življenjsko pot, skušal rekonstruirati njegovo pravo zunanjo podobo in si sploh na čim nazornejši način skušal predstaviti vse okolje, bodisi stvarno ali idejno ali erotično, v katerem se je gibal Prešeren in kar je pobudilo njegovega pesniškega duha. S temi svojimi pogledi v pripravo za novega Prešerna je budil nemalo zanimanja v občinstvu, ki je od leta do leta nestrpneje pričakovalo obetane delo, prepričano, da bo postavilo nove temelje za poznavanje in razumeva-

nje Prešerna in njegove pesmi.

Zdaj je izšel prvi del tega pričakovanega dela v monumentalni obliki pri Tiskovni zadrugi v zbirki »Slovenskih pisateljev«, a šele pred leti odkritim portretom Prešernove »muze« Primičeve Julije na naslovnih strani ter z novo podobo Prešernovo iz leta 1835, ki jo je po navodilih prof. Kidriča, po znanstvenih ugotovitvah (prim. Kidričovo razpravo v LZ 1935) ter s pomočjo Prešernovih sorodnikov za to priliko izdelal akad. slikar Božidar Jakac. (Znano je namreč, da ne postoji niti en Prešernov portret iz časa njegovega življenja.) Nato ji sledijo Prešernove pesmi in pisma.

Pričujoči prvi zvezek Prešernovega dela ima namen prikazati vse, kar je poteklo izpod Prešernove roke (razen »posnaženih« narodnih pesmi in gostilniških verzov, ki bodo našli mesto v drugem zvezku), in to, če le mogoče, v zadnji Prešernovi redakciji. (Dem Andenken M. Copt!) — Parkrat pa je urednik odstopil od tega načela (razni naslovi!). Pisavo in naglase je sicer prireditelj moderniziral, toda veliko dela si je dal s tem, da je hotel ugotoviti čim zvestejšo Prešernovo zadnjo besedo. Zato ni vzel za podlago zgolj tiskane zbirke iz leta 1846, kot večina dosedanjih prirediteljev, temveč se je oziral raje na cenzurne rokopise (Zdravljica, puščice) in poznejše rokopise pesmi. Pesmi, ki jih je Prešeren po zbirki smatral za vredne natiska, je prireditelj dodal posebejnim odgovarjajočim delom v prvotni zbirki, tako da je Kidrič celotno umetniško produkcijo uredil v smislu prvotne zbirke iz leta 1846, ter jo v dodatke prišli samo prevodi iz drugih književnosti (poljske, nemške), izvirne pesmi v nemščini in prevodi vanjo, ter pesmi in verz, ki jih pesnik ni smatral godne za tisk oziroma so bile napisane brez umetniške ambicije (razne prigodnice in posvetila). Tudi tu je šel preko navadne prirediteljske tradicije. Pred poezije pa je Kidrič postavil važen »Vodnik za čitanje Prešernovih

pesnitev« v približni časovni zaporednosti, to je: kronološki postanek (ne natisk!) posameznih pesmi in jih postavil v rahel življenjski okvir. S tem je pokazal književno izobraženemu bralcu pot za Prešernov notranji življenjski in pesniški razvoj, toda za sedaj še brez književno-zgodovinskih ugotavljanj, to je — naslovov časopisov in datumov, kdaj in kje so bile te pesmi tiskane v tem smislu kot ima Zigon. Toda to bo brez dvoma delo komentarja, ki bo izšel pozneje. V priobčevanju Prešernove korespondence se ni oziral samo na Prešernova pisma, ki jih je pisal svojim prijateljem, temveč je ponatisnil tudi vse Prešernove prošnje za advokaturu ter tudi sicer vsako malenkost, ki je potekla iz Prešernovega peresa (nekaj novih pisem grofu A. Auerspergu je sedaj prvi objavljeno), obenem pa tudi pisma njegovih prijateljev njemu. Ko je tako podal in očistil ves material, tičbo se Prešernove poezije (škoda, da omenjenih »posnaženih« narodnih ni že v tem oddelku, na pr. pesmi od Lepe Vide), je dodal poglavje »Iz uredniške delavnice«, kjer je do podrobnosti pokazal na urednikove težave, ki po 90 letih hoče rekonstruirati in odkriti pravo Prešernovo besedo, pa nima na razpolago vseh potrebnih pripomočkov, bodisi da so se izgubila, bodisi da so za sedaj še nedostopna v lasti privatnikov kot cenzurni rokopis, po katerem je Blaznik tiskal; zaradi česar tudi še pričujoča redakcija ni končevalna; obenem pa podaja, odkod ima vsa pisma in prve zapise pesmi, ki niso izšle v zbirki, ter so ohranjene deloma v poznejšem tisku, večinoma pa v rokopisih, v prepisih in celo različnih redakcijah. Iz teh pripomb vidimo jasno, kje imamo čist Prešernov tekst in kje je ostal še sum, da ga je popravljala druga roka in katera, oziroma kaj je zapisano na podlagi tradicije in ustnega izročila. Nadalje je podal tudi pravila, po katerih je urejeval v sporazumu s prof. Ramovšem jezik pesmi, kje je ohranil Prešernove gorjenjske značilnosti in arhaizme, oziroma kje je

Prešernov tekst popravil ter ga približal današnjiemu okusu. Zlasti veliko je popravljenih naglaskov.

Tako je prvi del Kidričevega »Prešerna«, Prešernov tekst, urejen in očiščen v smislu modernizirane, pa vendar znanstvene izdaje. Morda bi ljubiteljem čistega Prešernovega teksta in stare rabe slovenščine bilo bolj ustreženo, če bi tak izrazilo znanstvena izdaja vsebovala arhaicne Prešernov tekst, kakor ga je on sam napisal (v smislu izdaje raznih Akademij), toda tudi tem zahtevkom je ugodeno z navedbo vseh popravkov na koncu knjige. Izdaja hoče ohraniti Prešernovo živga, današnjim bralcem dostopnega in razumljivega po načelu: če bi Prešeren živel, bi danes svoj tekst sam popravil v pričujočo sodobno obliko, čemur ni nasprotovati. Pripominjam pa, da tip črk (naglasnih znakov) moti hitro branje. — Ta prvi del predstavlja tako šele Kidričovo redakcijo Prešernovega teksta, a katerim si je samo postavil tekstni temelj, na katerem bo šele mogoče, zidati svojo zgradbo Prešernove osebnosti in duha; prinaša pa tudi nekaj novega materiala: nekaj novih posvetil in teže dostopnega družba, nekaj pisem, sicer pa jezikovno očiščen prvotni tekst kronološko ogrode pesmi, razbor gradiva s vso temeljito filološko-tekstno metodo, ki more biti v osnovi vsakega trajnega dela, ki pa tirja še precej tudi tekstnega komentarija glede variant (Dem Andenken, Krst), ki ga pa urednik ljubljana za drugi zvezek. Zato zdaj še z večjo nestrpnostjo čakamo nadaljevanja, življenjepisa in komentarija, kjer bomo mogli videti novo razlago Prešerna-pesnika, kakor ga je domel eden najboljših poznavalcev Prešerna in vseh vprašanj, k. eo z njim zvezi.

P. S. Kakor sem obveščen, je pokojni g. Vrhovnik branil tudi izvod Prešernovih pesmi, katerega je Prešeren lastnorodno napisal nemško posvetilo grofu A. Auerspergu. Morda bi bilo dobro rešiti tudi to malenkost.

Severna Amerika bo čez 20 let velika puščava

Peščeni viharji
in povodnji

Nekdanji predsednik komisije za varstvo zoper povodnji reke Mississippija, Mr. Morris L. Cook, se je nedavno prav črnogledo izjavil o bodočnosti Združenih ameriških držav (USA). Pravi, da bodo peščeni viharji in povodnji spremenili v severni Ameriki zemljo tako, da bo vsa razpokana in peščena. Ohramba zoper to strahoto bi stala najmanj 2 milijardi dolarjev, pa še ni verjetno, če bi kaj zalegla.

Za 10 milijonov dolarjev je škoda, ki jo povzročata voda in veter, ki odnese vsako leto tri milijarde ton zemlje. Samo

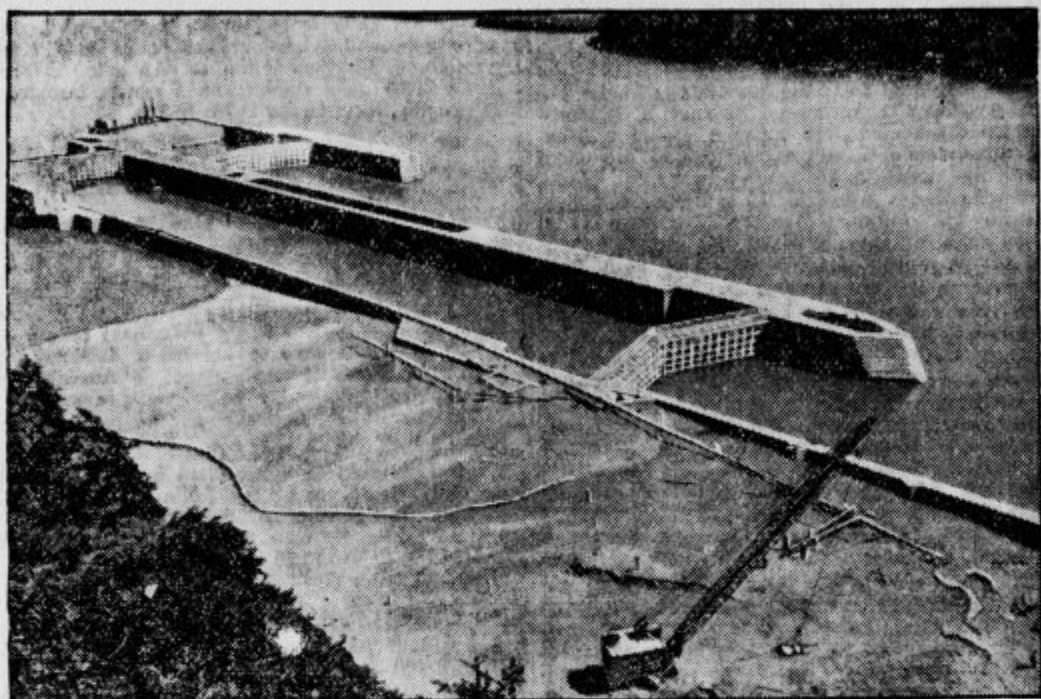
Mississippi odnese na leto 400 milijonov ton zemlje, ki jo odplavlja v Mehiki zaliv. Koliko škode trpi

Severna Amerika zaradi peščenih viharjev, doka-
zuje primer pred dvema letoma, ko je

silen orkan zasul s peskom 300 milijonov ton
rodovitnega polja.

Cvetoče pokrajine, ki so velike ko države Illinois, Ohio, Maryland in Severna Karolina skupaj, so zdaj ena sama puščava. Tako bo čez 10 do 20 let v Sev. Ameriki nastala puščava, ki bo velika ko puščava Sahara.

Ameriška vlada se trudi, da bi preprečila to grozoto. Obljubila je nasadnikom posebno podporo, če se odločijo za to, da bodo zasadili take rastline, ki bodo zemljo čvrsto držale skupaj. Izbrali so za to že kakih 500 milijonov rastlin. A vse to so le kapljice v morje. Prirodne sile se ne zmenijo zanje. Dolarska Amerika se bliža kohecu.

Boj zoper povodnji, ki jih povzroča v USA veletok Mississippi.
Velikanski jez pri Dunquerqueju. A tudi taki jezovi ne bodo kos nepremagljivim prirodnim silam.

„Rajši imamo nepismene ljudi, ko katoliške šole!“

Tako poroča »Osservatore Romano« iz Španije, kjer je vlada izdala hude nasilne zapovedi zoper katoliške šole. V kraju Santa Cruz de Mudela so zaprli ves katoliški šol, čeprav je ugovarjalo 800 družinskih očetov. V Guadalajazi so prepovedali šole redovnic, kjer so sestre brezplačno poučevale revne otroke. Dalje so morale uršulinke v Sigüenci zapreti svojo šolo. Podobne stvari poročajo iz drugih španskih pokrajin. V Sallentu

so otroci brez šol.

Čeprav so starši vložili ugovor pri vladi. V Orenseju so zaprli štiri semenišča. Mesto Toledo naj bi namesto katoliških šol dobilo 14 državnih, vendar se je občina izjavila, da nima denarja zanje. V madridskih šolah ni za več tisoč otrok nobenega prostora. V Antequeri bi morala vlada ustanoviti

Ce hočete vedeti...

Na Angleškem je prvi za kraljem in kraljevsko družino nadškof canterburyški, ki kralja tudi krona. Nato so: lord kanceler, ki je najvišji sodnik in varuh kraljevskega pečata, dalje lordski nadškof in kot četrti v časteh je ministrski predsednik.

Papirnat brisače imajo zdaj na parnikih in tudi po hotelih in vlakih.

Prejšnji vladar indijske pokrajine Coor je večkrat ukazal prilepiti kakšnega na smrt obsojenega jetnika na dvorišče svoje palače. Če se je jetnik posrečilo, da je stekel preko dvorišča, ne da bi ga zadele kroglice, ki jih je knez streljal skozi okno, je bil izpuščen v svobodo.

V Kitajskem mestu Lichovu je neki budistični tempelj, ki hodijo vanj revni Kitajci, da dobijo kroglice opija. Kroglice drži v roki mladi in bogati Kitajci skrbijo za to, da ni roka nikoli prazna.

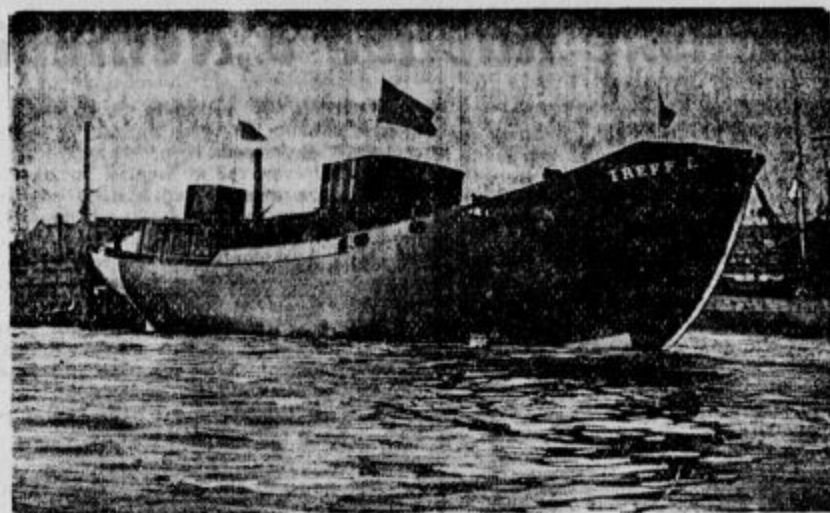
Pisemske znamke so za marsikaj uporabne. Tako sta neki mož in žena v St. Cloudu na Floridi obdala stene svojih dveh sob z več tisoč pisemskih znamk iz raznih držav sveta.

Več zamorskih plemen ima čudno kazen za morila. Obsodijo ga, da mora tako dolgo živeti z vdovo ali s sestro umorjene žrtve, dokler se ne rodi otrok.

Na Kitajskem sme ženska imeti le ob posebnih prilikah evropsko obleko. Prestopki se kaznujejo z globo in zaporom.

»Janko! Primi me z obema rokama, sicer zdrknem v globčino!«

Moderna barka za lov na kite, ki je opremljena z najnovejšimi izumi, ima tudi naprave za brezžični brzovaj in podobno. Je nemška last in meri v dolžino 41 m, v širino 8 m; ima 1200 konjskih sil in vozi z brzino 12 vozlov.

Budisti v katoliško cerkev

Zdi se, da novo budistično gibanje ne žanje onih uspehov, ki jih obljublja. V dobro zasnovanem predavanju je pokazal škof Tong, apostolski vikar v Phat-Diemu, da to gibanje ne vleče. Ne prinaša namreč ustvarjajoče sile niti duhu budizma, niti religijam, pri katerih išče in si izposoje vzore in dobrine, zato si tudi ne more osvojiti mase. Pravi bogoiskatelji niso s to krparijo zadovoljni, trudijo se, da dospo do temeljitega izpreobrnjenja.

Tako so oznanjali 15. februarja 1936 zvonovi katedrale v Hué vernikom sprejem nekega budistovskega bonca z vso njegovo družino v objem Cerkve.

Novoizpreobrnjeni je opravljal z veliko gorečnostjo službo v eni znani lepi budistični pagodi. Vstajal je točno o polnoči. Molitev in premišlje-

vanje je trajalo nato do 6 zjutraj. V sredi med strogo poganstvo okolico je ravno eden izmed njegovih sinov postal katoličan, da bi se mogel poročiti z mlado kristjanko. Zdi se, molitev, beseda in zgled snahu tako delovala na očeta, da je, neoziraje se na svojih 72 let, vse popustil in se vrge v naročje Boga, katerega je prej tasil, ne da bi ga poznal. Vse prošnje in prigovarjanja prijateljev in sorodnikov ga niso mogla odvrniti od sklepa. Dal se je z ženo, svojim 23 letnim sinom, svojimi nočaki in nečakinjami poučiti o verskih resnicah, nakar je sprejel sv. krst.

Drugo ganljivo spreobrnjenje se je zgodilo dne 29. aprila v isti cerkvi. Nečakinja zloglasnega kralja Minh-Manha (1820—1841), krutega praganjalca Cerkve po letu 1830 je našla pot do resnice. Princezinja je bila krščena ob ogromni udeležbi vernikov.

Postaja Severni tečaj! Prestopiti!

Ko je marca 1919 angleški letalec Alecock prvi preletel Atlantski ocean in se je kasneje to posrečilo še številnim drugim letalcem, je svet pričakoval, da bo najhitrejša zveza med Evropo in Ameriko šla po vodni poti Atlantika. To mnenje pa je napak. Ko je admiral Byrd pred deseti leti, 1926, poletel na severni tečaj, ni storil tega, da bi dosegel kak rekord. Šlo je za važno vprašanje:

Ali bo moči priti iz Evrope v Ameriko čez severni tečaj?

Pravkar bočejo Američani vnesti nova zračna pota preko Aljaske, ki obsega 1½ milijona kvad. kilometrov in ki so jo pred 40 leti kupili od Rusov za 80 milijonov dolarjev. Tod naj bi šla zračna pot iz Amerike v Evropo. A tudi Rusi bočejo imeti tako zračno pot v Ameriko. Naj-

boljši ruski pilot, Vodopianov, je 29. marca t. l. odletel iz Moskve, da bi preko Novaje Zemlje preizkusil tako zvezo z Ameriko.

Nevarnost pota radi viharjev.

Ta zveza bi bila z letali mogoča, vendar so velike ovire radi hipnih viharjev in nevarnih naličkov. Letalo Vodopianova je imelo troje oseb na krovu: pilota, strojnika in uslužbenca za radio. Mogli so neprestano preleteti pot 1500 km. Letalo je bilo prepojeno z glicerinsko zmesjo, da bi mu moča ne škodila. Saj je najbolj nevarno na tem potu to, da na letalu primrzne sneg in led in bi bilo letalo radi tega pretežko.

Težavno pristajanje.

Najdaljša, za polet prosta pot, je dolga 2000 kilometrov. Tako razdaljo izlaska zmoroje moderna letala večjega obsega. A medtem ko so letala drugje na taki dolgi poti, se morejo okoristiti bodi z ladjami, ki plovejo pod njimi po morju, bodi, da morejo kako drugače pristati, če so v sili. A na polarni 2000 km dolgi zračni poti je vse

ena sama strašna, ledena pušča.

Dokler ne bodo tu kako preuredili tal, da ne bodo dobili kake točke, ki bi služila pristajanju letal, tako dolgo ni misliti na zračno zvezo med Ameriko in Evropo čez severni tečaj.

Rusi so tozadevno že priredili razne opazovalnice vremenja; te bodo preiskovale, kje bi bila kaka priprava, zasila pristajališča za letala. Američani pa iščejo med otočji v teh delih morja, da bi dobili taka pristajališča.

Na severnem tečaju postaja!

Zdi se, da bereš kak roman Julesa Verneja ali Wellsa, ko slišiš, da Američani pripravljajo postajo za letalski promet prav tik severnega tečaja. Saj to ni tako težavno radi mraza, pustinje itd., kar se dá vse obvladati. Najhujša zapreka za tako postajo je led, ki se venomer premika. Postaja bi morala biti takšna, da bi se mogla sama od sebe premikati! Kar blizu je dan, ko bo šinila po svetu vest: Zračna pot Evropa-Amerika. Via Severni tečaj, postaja Severni tečaj, prestopiti!

Kongres duhovniške misijonske zveze

II. mednarodni kongres duhovniške misijonske zveze bo v Rimu od 11. do 13. novembra 1936. Kakor je iz programa razvidno, se bo kongres začel s sv. mašo in nagovorom kardinala prefekta propagande. Vsako dopoldne bosta po dve predavanji, v katerih se bo obravnavalo vprašanje odnosu duhovništva do misijonstva in druga sodobna vprašanja duhovništva. Popoldanski čas pa je določen za druge slovesnosti in obiske. Tako bo prvi dan popoldne v lateranski baziliki spominska slavnost sv. papeža Silvestra; drugi dan popoldne bo obisk misijonsko-etnološkega muzeja v Lateranu pod vodstvom misijonskega ravnatelja P. Viljema Schmidta; tretji dan popoldne pa je določen za avdienco pri sv. očetu. — Kongresa se lahko udeleži vsak član UCM.

Praktična gospa.

Brzovlak Dunaj-Pariz je skočil s tira.

Blizu Linca, pri postaji Ebelsberg se je zgodila ta nesreča. Lokomotiva se je prevrnila in potegnila več vagonov s seboj. Dve osebi sta mrtvi, ranjenih pa je bilo 10 oseb.

Indijski lakirji:

„Ustrelili me skozi srce!“

Rao, indijski jogi je mrtel, ker ni premagal učinke strupa. Umril je v Rangunu. Z njim je umrlo upanje milijonov Hindov, ki so temu tajinstvenemu možu sledili iz Ceylona v Afganistan, iz Siamu v Perzijo.

Rao je bil mož, ki je dan za dnem mirno trdil:

»Jaz ne bom umrl.

Lahko storim karkoli, ničesar mi ne more škodovati.

Ko sem ga videl v Lahoeu, glavnem mestu Punjaba, je pristopil k oboroženemu redarju, mu iz torbe vzel pištolo in ga vprašal: »Ali je nabita?« — »Je.« — »Ali si jo sam nabil?« — »Sam.« je odgovoril redar.

»Potem veš, da kroglice niso grah.« — »Seveda niso.«

»Potem

me ustrelili skozi srce.

Ustrelil me skozi srce. Kamor hočeš. Rotim te, ker jaz sem mojster življenja. Nobena krogla me ne usmrti.

Redar se je na vse to smejal, izprožil pa ni. Ko se je pa neki redar ponudil bradatemu lakirju, da ga bo ustrelil skozi možgane, tega predloga ni sprejel.

Rao je pil v navzočnosti učenjakov prusko kislino, vitriol in jod in druge jedke kemikalije. Videl sem ga, kako je ujel kobra, ki so jo preizkusili, da je divja in neizmerno strupena. Držal jo je proti sebi in jo pustil, da ga je z vsem besom pikala v obraz, oči in vrat.

Kaža je sikala in divje točkala z repom ter mu s svojimi sekači vbrizgavala smrtonosne

doze strupa v glavo, toda Rao se je smehljaj.

»Jaz sem mojster kralja,« je vpil. »Nobena stvar mi ne more škodovati. Jaz sem mojster kraljevske kobre, mojster življenja, vladar smrti.

A zdaj je Rao mrtel. Njegovi učenci so morali prevarati Indij razlagati: »Življenje je dihanje. Človek, ki diha pravilno, živi. Tisti, ki diha nepravilno, umrje v mladosti. Naš učitelj je poznal znanost jogiškega dihanja.«

»A vaš mojster je mrtel. Ali je pozabil svojo znanost, izgubil svojo moč nad seboj, preden je začel?« jim je ljudstvo ugovarjalo.

»Deloma. Krivo je bilo tisto neumno stiskanje rok. Da bi se naš mojster očistil vseh strupov, bi bilo bistveno potrebno, da bi se bil po svoji demonstraciji umaknil v samotni kot, kjer bi lahko nemoteno po jogiško dihal in tako premagal učinke strupa. Tako so se pa po demonstraciji zbrali okoli njega sahibi (gospodje), da bi ga spraševali in mu stiskali roko, ki ji nobena kobra ni mogla škodovati, da bi mu ponudili

denar, katerega noben pravi jogi v Indiji ne vzame.

da bi dobili njegov avtoogram ali slišali njegove nazore. Vse to je mojstra predolgo zadrževalo. Še preden je mogel strupe izdihati, jim je podlegel. Toda vseeno bi lahko še okrevaj. Ker pa je bil nezavesten, ni mogel govoriti, ni mogel zavrniti belih zdravnikov. Beli zdravniki so prinesli medicino in medicino so razkrajale, ki so ga strupi začeli, dopolnile.

Nemara mislite, da so take stvari lari fari? Mogoče mislite, da je Hindovo parovništvo hokus pokus? Vsečinoma je. Ta slučaj pa je uganka, ki je vse osupnila. (T. K.)

Avtentičnost Krekove „oporoke“

V »Slovencu« z dne 7. junija se dotika Narte Velikona tudi vprašanja, v koliko so znane besede: »Vi vsi, ki ste seme izkravalega naroda...« Krekove in v koliko Resove. (Ne gre tu za vsebino, ki je Krekova, ampak za obliko, za posamezne izraze.) Narte Velikona misli: »Nič ne de, če so besede Resove in če Krek ni nikoli tako govoril. Zaneseno in patetično! To ni Krek, to je Lojze pesnik... Če bi bil hotel točno povedati, bi ne mogel, ker je vsaki stvar nehoti dal svoj pečat...«

Naj mi bo dovoljeno, da na kratko omenim, kakšen vtis so napravile name besede iz Krekovega »testamenta«. Ne da bi hotel kakorkoli komu svoje mnenje valjevati, moram izjaviti, da so zame po vsebini in obliki v glavnem nesporno Krekove. Res je, da si ne bo zlepa nikdo dobesedno zapomnil stavka s 36 besedami, pa je zato več nego verjetno, da je ta ali oni izraz Resov in ne Krekov. Res je pa tudi, da je znal Krek povedati svojo misel v tako prikladni, značilni obliki, da so ti posamezni stavki neizbrisno ostali v spominu. Naj opozorim pri tej priliki na nekatere značilnosti Krekovega sloga, ki jih nisem ugotovil šele danes, ampak pred dobrimi desetimi leti, ko sem skušal najti kriterije, po katerih bi spoznal nepopisane Krekove članke. Že takrat sem omenil (Krek, Izbr. spisi II, 10), da Krek pri vsakem pojavu išče njegovo bistvo, zato pravi večkrat, da nas pri stvari zanima predvsem »eno«. Foerster pravi nekje, da je izobrazba sposobnost, da ločiš glavno od stranskega. Ta lastnost solidnega izobrazbenca je bila pri Kreku tako razvita, da jo lahko ugotovite na nestetih primerih... Nekot mi je rekel, da on vse

življenje uči samo — eno. Beseda »eno« je zani izredno značilna.

Ob slovesnih prilikah Krek rad daje — nauke za bodočnost. Kot posebnost njegovega sloga sem na omenjenem mestu navajal tudi, da »svoja izvajanja rad zaključuje s: »Pomni!«. To je posledica njegovega razlikovanja med glavnim in stranskim. Tudi v »oporoški« ga vidimo kot učitelja, ki kliče svoj: »Pomni!« in opozarja na »eno«.

Perifrazo, kakor »vi vsi, ki ste seme izkravalega naroda«, je Krek prav rad rabil, kakor je tudi bil v svojih govorih in spisih često zanesen in patetičen. Kdor ga je večkrat slišal govoriti, je gotovo ponovno doživel njegov pesniški zanos in patos.

Bilo je pozimi 1917-18, ko sem z Resom govoril o Kreku. Do takrat mi ni bilo znano, da nam je on ohranil njegovo »oporoško«. Takrat mi je to Res sam pripovedoval. Močno se mi zdi, da mi je pri tem tudi rekel, da se tako rekoč na vsako Krekovo besedo še spominja. Vsekakor sem ga pa prosil, naj opiše to svoje zadnje svidenje s Krekom, ker sem želel, da ostane Krekova »oporoška« kar mogoče dokumentirana in da bodo znane tudi vse okoliščine, kdaj je Krek te besede govoril. Tako je prišlo do tega, da je Res napisal vso stvar za Jugoslavo (ki je izhajal samo nekaj mesecev v jeseni in zimi 1917-18), odkoder sem stvar pozneje ponatil v Času XX, 177-179. Prepričan sem bil, da bodo te besede živele, dokler bomo živeli Slovenci. Zato sem tudi danes smatral za svojo dolžnost, da navedem, kaj govori za njih pristnost: tudi v formalnem in ne samo vsebinskem oziru.

I. Dolenc.

Austrijski nas ne morejo prehvaliti

Maribor, 12. junija.

Včeraj so zaključili avstrijski zdravniki in žurnalisti v Mariboru svoje potovanje po slovenskih zdraviliščih in kopališčih, ki je trajalo tri dni. Potovanje je udeležilo 20 slovitih graških zdravnikov, med njimi nekateri univerzitetni profesorji ter uredniki Tagesposte in Volksblatta dr. Möller, dr. Kelbič in ing. Urbanek. Potovanje je priredil potovalni biro Nord-Süd v Gradcu pod vodstvom ravnatelja dr. Seaka. Goste je spremljal na poti po naši državi naš priznani tujkosprometni strokovnjak ravnatelj Loos. V torek 9. t. m. so se odpeljali preko Maribora. Dobrne, Celja, Laškega do Rimskega toplice, kjer so prenočili. V sredo so nadaljevali potovanje čez Zidani most, Krško, Brežice v Cateške toplice, od tam v Krapinske in Stubiške toplice ter so zaključili potovanje v Rogaske Slatine, kjer jih je najprijetneje sprejel in pogostil tamošnji zdraviliški ravnatelj Gračnar. V četrtek so prispeli iz Rogaske Slatine v Maribor. Opoldne jim je priredila mestna občina na Mariborskem otoku kosilo ter jim je mestni podžupan Franjo Zebot izrekel priskočno dobrodoščilo. Popoldne so si ogledali mariborsko okolico, zlasti Ruše, Limbuš, Pekre in Radvanje ter se zvečer zopet povrnili v Gradec. Goste niso mogli dovolj prehvaliti naših naravnih krasot in lepe urejenosti v kopališčih. Mnogi zdravniki poznajo ta kopališča iz predvojnih časov ter se niso mogli dovolj načuditi zlasti lepemu napredku Dobrne in Rogaske Slatine. Z zadostjenjem so opazovali, da je v naših kopališčih sedaj v predsezoni izredno veliko Avstrijcev ter so obljubili, da bodo delali še večjo propagando za naša zdravilišča. V Mariboru jim je najbolj imponiralo kopališče na Mariborskem otoku, ter so bili enoglasnega mnenja, da mu v Avstriji nima enakega. Izredno ugoden utis je napravila na goste tudi gostoljubnost, s katero so bili povsod sprejeti. Gotovo je, da je izlet avstrijskih zdravnikov lepa reklama za naša zdravilišča in letovišča, ki se bo tudi v praksi pokazala.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe valed tega prav pogosto na trdi stoli, naj pijejo vsak dan čašo naravne

Franz-Josefove

grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena Franz-Josefova voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi in se (gl. reg. S. br. 30474/35)

Jesenice

Javni shod pred kolodvorom. V nedeljo, dne 14. junija bo po drugi maši ob 11 dopoldne javni shod vsega delovnega ljudstva in okoliških kmetov za razširjenje bolniškega omrežja v Sloveniji. Strokovni referat o bolničarski službi in o stanju bolnišnic bo podal zdravnik dr. Tomaž Furlan.

Jesenice v petju, cvetju in v zastavah. Praznik sv. Rešnjega Telesa je na Jesenicah izvenel kot skupni in polni praznik vsega prebivalstva našega industrijskega kraja. Ogromna procesija, kakršni ni niti v velikih mestih, se je vila skozi mesto, ki je bilo ovcenčano s planinskimi cvetjem in nad katerim so vibrirale narodne zastave. Sleherna hiša in vsako javno poslopje je imelo razobešeno zastavo in prižgane sveče v oknih, da pozdravi mimohod sv. Rešnjega Telesa in vse delovno ljudstvo, ki ga je spremljalo.

Litija

Procesija sv. Rešnjega Telesa v naši novi župniji, ki jo je vodil ob asistenci dveh gospodov sazejancev domači župni upravitelj g. Vinko Lovšin, je bila prav lepa. Druga leta je bila procesija, ker smo bili le podružnica šmarske fars, v nedeljo, sedaj pa je po zahtevi faranov bilo preložena na praznik sv. Rešnjega Telesa. Prejšnja leta se je procesija vila po litijakem polju, letos pa je prvič šla čez most na graško stran, kjer je predilnica v parku med Stavbami postavila nov ličen oltar, kjer je bil prvi blagoslov. Vsa delavska stanovanja so bila razkošno okrašena z zelenimi venc, svetimi podobami in cvetjem, da je bil človek presenečen, da je v tej delavski koloniji naša vera in katoliška zavest tako močno in globoko usidrana. Poleg tolske mladine pod vodstvom vseh svojih učiteljev, gasilske čete, prosvetnega društva, so se procesije udeležili predstavniki vseh državnih in avtonomnih oblasti, katerim bi pa menda prav nič ne škodovalo, če bi med blagoslovom upognili svoja kolena pred Najsvetejšim. — Ob najlepšem vremenu se je procesija končala ob pol 12 s končnim blagoslovom v župni cerkvi. Naši cerkveni pevci so se tuji letos postavili s krasnim petjem. Vse hiše so bile okrašene z narodnimi zastavami, s cvetjem in v vseh oknih so gorele sveče.

Poizvedovanja

Gospod, ki je v sredo svačer mogoče pomotoma vzal denarnico z denarjem pri Magdalni Daj dama, naj to vrne pri omenjeni blaginji, ker se je ugotovila njegova identiteta. Sicer bo imel opravo s polico odn. sodišča.

Naznanila

Liubliana

1. Nočno službo imajo lekarni: mr. Bakarič, Mr. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Garbin, Moša.

1. Kino Kodoljevo igra danes ob pol 9. »Ti si moje solnce« (Richard Tauber).

1. II. operna produkcija Ljubljanskega dramskega konservatorija bo v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 8 v. op. izvajajo se odlomki iz naslednjih oper: Mozart: Figaroova svatba, Verdi: Traviata, Massenet: Manon. Vmes nastopi zbor plesal, ki izvajajo Borodinov Polovski ples, Griegov Slovenski ples, Bizetov Španski ples in Schubertove plesne s spremljevanjem komornega mešanega zbora. Redilo ima Ciril Debevec, ples je nastudiral ing. Golovin, muzikalne točke spremlja dr. Svara, plesne pa kome. Kumar. Veljaše cene od 15 Din navzdol. Predprodaja pri dnevnih blaginjah in operi.

Drugi kraji

8. t. m. v Slov. gor. V nedeljo, 14. junija, popoldne ob treh gostujejo v Slovenskem domu akademski iz Ljubljane z družinsko žoligro »Reka«. Ker je štiti dohodki namenjeni za zgradbo novega akademskega doma, vabimo prav vse, da se udeležijo te prireditve.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob 20.

Sobota, 13. junija: Vesela božja pot. Izven. Cene od 14 Din navzdol.

Nedelja, 14. junija: Direktor Campa. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

Ponedeljek, 15. junija: Tiran. Red A.

Torek, 16. junija: Zaprto. (Gostovanje v Kranju: Mladi gospod šef.)

OPERA: Začetek ob 20.

Sobota, 13. junija: Othello. Gostuje Marij Simenc. Red A.

Ponedeljek, 14. junija: Bolgarski večer plesov in pami. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 15. junija: Produkcija operne tole dr. konservatorija. Izven. Cene od 15 Din navzdol.

Torek, 16. junija: Kavalir z roko. Red C.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 13. junija: 12. Plošča za ploščo — planska zmes pesmi veselih in godbe za ples. 12.45 Vremenska napoved, poročila. 13. Napoved časa, objava sporočila. 13.15 Plošča za ploščo — planska zmes pesmi veselih in godbe za ples. 14. Vremenska napoved. 18. Za delopisli (igra Radljske orkestr). 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila. 19.30 Nac. ura: Bogomil (Hamza Humo iz Belgrade). 19.30 Polka, same polke (plošče). 20.10 Zunanji politični pregled (g. urednik Alojzij Kuhar). 20.30 Pogledimo na Posavje: Od Rujhenburza do Brode. (Rokopis sestavi prof. Mirko Avonak). Sodelujejo pevci, godeci in člani radijske igralne družine. 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila. 22.15 Radljski jazz.

Drugi programi

Sobota, 13. junija: Belgrad 1.: 19.30 Srbski večer. 22. Radljski orkestr. 23. Prenoč iz kavarne. — Belgrad 11.: 14.06 Glasbeno življenje v Ljubljani, predavanje skladatelja Slavka Osterca. 14.30 Oestercevo predavanje v nemščini. — Zagreb: 20. Konorna glasba. 21. Vokalni koncert. 22.15 Radljski orkestr. — Dunaj: 19.25 Loharjeva opereta »Piskrovci«. 21.40 Film. 22.10 Violina. 23. Plesna plošča. 23.30 Zabavni koncert. — Budimpešta: 19.45 Igrl. 21.10 Glasba narodov. 22.40 Glasbena glasba. 23.30 Plesna plošča. — Trst-Milan: 20.45 Puccinijeva opera »Tosca«. — Rim-Bar: 17.15 Pestrta glasba. 20.35 Bolzova igra »Maj«. 21.20 Jazz. 22.30 Plesna glasba. — Praga: 19.30 Pállova opereta »Lepi bratci«. 20.35 Pester večer. 22.15 Plošče. 22.30 Plesna glasba. — Varšava: 19. Loharjeva glasba. 20.15 Za Poljake v tujini. 21. Violina. 21.30 Humoreska »Prodaj bom kamen«. 22.15 Loharjeva glasba. 23. Plesna glasba. Berlin: 20.10 Is današnjih oper. Bratislava-Rät: 20.10. Is današnjih oper. — Frankfurt: 20.10 Junjski hrošč. — Stuttgart: 20.10 Pester večer. z zaporkami. 24.2 Plesni večer. — Bernomünster: 19.30 Švicarski večer. — Strassbourg: 20.30 Vokalna godba.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča za mesec junij: Andelfinger, Herz-Jesu-Predigten. 71 str., nevez. 5 din. Graber, Jesus Christus gestern, heute und in Ewigkeit. Ein Predigtzyklus. 84 str., nevez. 28 din., vez. 39 din. Hummel, Das Buch des göttlichen Herzens Jesu. Sieben Herz-Jesu-Vorträge. 55 str., nevez. 9 din. Hurter, Entwürfe zu Herz-Jesu-Predigten. Vier Zyklen. 137 str., nevez. 15 din. Kiera, Im Geiste des Herzens Jesu. Stoffsammlung für Herz-Jesu-Predigten. 221 str., nevez. 32 din. Morganti, Der Priester und das heiligste Herz Jesu. Vertrauliche Unterredungen mit dem göttlichen Heiland in Geist und Sprache der Heiligen Schrift. 234 str., nevez. 42 din. Murawski, Dem Herzen Jesu singend Gedanken über das göttliche Herz Jesu. 147 str., vez. 51 din. Sasse, Am Herzen Jesu. Zehn Predigten über das Gebot: »Sehe Christi, heilige mich!« 78 str., nevez. 21 din., vez. 32 din. Schnettler, Christus und die Rätsel des Lebens. Ein Predigtenkreis durch das Kirchenjahr. 255 str., nevez. 56 din. Ströbele, Das Haus in der Sonne des göttlichen Herzens. Rettet die Familie! 137 str., vez. 70 din. Herz Jesu und Priestertum. 205 str., nevez. 40 dinarjev.

Spot

Moderni olimpijski petboj

Med najboljši športne preizkušnje spada modernu petboj, ki sestoji iz streljanja, plavanja, sabljanja, jahanja in teka na dolge proge. Ta petboj je bil sprejet v olimpijski program na predlog ustanovitelja modernih olimpijskih iger, barona Pierre de Coubertina pri olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912.

S tem petbojem so hoteli ustvariti allround atleta, modernega športnika, ki naj se ne boji, ki naj bo odločen, ki naj bo močan, vzdržan, ko-rižen, ki naj ima dovolj prisotnosti duha, na kratko športnika, ki se bo znal in upal boriti z drugim močem, ki bo imel tako žilico, kakor vitezi pri starih turnirjih itd. Za švedski olimpijski komite ni bila lahka naloga sestaviti tekmovalni red, ki se je pri olimpijskih igrah leta 1912 prvokrat preizkusil.

Predlagane panoge so bile sestavljene iz streljanja, plavanja, sabljanja, jahanja in lahke atletike. Sedaj si samo predstavljamo častnika, ki mora prenesti važno poročilo v vojni do drugega poveljnika. Vsede se na hitrega koma, recimo po kakih 5000 m mora rabiti pistolo ter se z golim orožjem prelomi naprej. Potem mu je prebrešti, odnosno preplavati globoko reko. Edino izvežbanost v plavalnem športu mu more pripomoči do izvršitve naloge. Ko je preplaval reko, mu pa preostane še cirka 5 km polji. To hitro preleče in njegova naloga je izvršena.

Posamezne panoge so takole določene: Dvojno streljanje iz daljave 25 m proti premikajoči se figuri. Čas za streljanje je 3 sekunde, 4 serije po 5 strelcov.

Plavalni 300 m prosto; čas je odločilen za mesto.

Sabljanje moža z možem in sicer vsak z vsokim.

Terensko jahanje na 5000 m. Tu se izgube ločke radi padca, radi prekoračenja maksimalnega časa itd.

Tek v prosti naravi na 4000 m na nepoznani progi.

Starša eden za drugim po enomutnem presledku. Rezultat vsega tekmovalnega se dobi na ta način, da se dosežene številke mest seštejejo in kdor ima najnižjo število, ta zmaga.

Gornja določila so se pa od olimpijske do olimpijske spreminjala, zdaj več, zdaj zopet manj.

Končno je nastala diskusija tudi glede jahalne preizkušnje in pa zadeva, kako staviti konje na razpolago. Tozadevna določila za jahalno preizkušnjo so se tako uredila, da se pri približno enakovrednem konjskem materialu razločujejo uspehi in ocenjujejo posamezni jahalci. Tudi vrstni red posameznih panog se je menjal.

Da bi temu tekmovalni in tekmovalnemu redu dali boljšo podlogo, je bil 6. avgusta 1923 na predlog Švedov ustanovljen mednarodni odbor za moderni petboj. Ta odbor obstoji iz zastopnikov mednarodnega olimpijskega odbora, kakor tudi iz petih interesiranih mednarodnih zvez in to: lahko-atletike, jahalne, sablaške, plavalne in končno strelske zveze.

Konjske dirke v Mariboru

Maribor, 11. junija.

Na dirkališču na Teznu se je odigral danes popoldne prvi del letasnih pomladanskih konjskih dirk, ki zavzemajo v športnem življenju Maribora že od nekdaj važno stališče — ter privabljajo vsako leto na dirkališče ogromne množice. Tudi danes je vladalo za dirke izredno zanimanje, ki ga je še stopnjeval lep dan brez letos običajnega deževja. Med dirkami so bili na dirkah navzoči sreski načelnik dr. Popovič, predstojniki mestne policije dr. Trstenjak in podžupan Franjo Zebot. Dirke so se odigrale pod vodstvom predsednika kasaškega kluba industrijalca Josipa Rozenberga, gospodarja Julčka Novaka ter klubskih funkcionarjev Aleksandra Rosenfelda in Franca Königa iz Celja. Start se je vršil pod brezhibnim nadzorstvom Radovana Sepeca. Dirke so prinesle silno napete borbe, ki so bile letos izredno ogorčene zaradi izvrstnega in množičnega konjskega materiala. Zlasti so se zopet odlikovali letos ljutomerski kmetiki rejci toplokrvnih dirkačev, pri dvoprežnih dirkah pa je imel glavno besedo zopet sloviti vozač Mariborčan Franc Filipič.

V I. karlovi dirki je v I. heatu zmagala Basta (vozač Vinko Pernat, Ptuj) v kilometerskem času 1:33.2, druga Lasta (Alojz Novak, Banovič) 1:34.5, tretji Peter Pilot (Ludvik Slavič, Grabe) 1:35.2. Proga je merila 1600 m.

II. heatu je prva Lasta (Alojz Novak, Banovič) 1:29 rekordni čas celega dne, ki je izenačen z mednarodnimi časi, drugi Peter Pilot v 1:30, tretja Basta 1:33.7.

V III. heatu je prva zopet Lasta 1:30, Peter Pilot, tretja Ossi (Edo Weitzl, Maribor). V končnem plasmaju je prva Lasta, druga Basta, tretji Peter Pilot. Prvo nagrado (1000 Din) si je priborila izvrstna Lasta, ki je znova potrdila visoko stanje ljutomerske kmetičke konjske reje. Druga nagrada je znašala 500, tretja 300 Din.

II. dirka mesta Maribora. Pika (Ludvik Slavič, Grabe) v kilometerskem času 1:43.5, Pelikan (Jožef Slavič, Bunčani) 1:45, Oh-ha (kobilarna Turnišče) 1:42, Proga 2100 m. Nagrada 1000, 500, 300, 200 Din.

III. Derby — poskušna vožnja. I. Danilo (kobilarna Turnišče) 1:40.5, druga Pika 1:34.7, tretja Jasna (Anton Kerenčič, Pesnica). Proga je merila 2400 m. Nagrade: 1000, 500, 300, 200 Din.

Galopska dirka. Nemapara (jahač poročnik Ilič) v času 1:16, Zulejka (jahač poročnik Popovič) v 1:19, Dragan (jahač poročnik Ilič) 1:20, Proga 1600 m. nagrade 500, 300, 200 Din.

Spominska dirka dr. Alfred Rossmanita, dvo-vprezna amaterska vožnja: Toska-Ilona (Franc Filipič, Maribor) kilometrski čas 1:47, Peter Pilot-Pika (Ludvik Slavič) 1:44.5, Janko-Danila (Lipit, kobilara Turnišče) 1:52, Ossi-Hugo (Edo Weitzl, Maribor) 1:49.5. Proga 2800 m. nagrade 1200, 600, 400, 300 Din. Pri tej dirki je nastopil popularni mariborski vozač g. Franc Filipič, ki se pri pri prejšnjih dirkah zaradi nedavno pre-stane bolezn ni udeleževal. Zmagal je v krasnem stilu, ki smo ga samo pri njem navajeni.

V nedeljo se bodo dirke nadaljevale. V njihovem okviru bo letošnji jmgoslovanski derby, za katerega vlada izredno zanimanje. Prijavljeni so najboljši jugoslovanski dirkači ter je pričakovati napetih in ogorčenih borb.

Mednarodna kolesarska dirka v Slovenjgradu

Športni in kolesarski klub »Mistinja« v Slovenjgradu razpisuje za dan 14. junija 1936 pod pokroviteljstvom bana dravske banovine dr. M. Natlačenca I. mednarodno kolesarsko dirko in sicer:

1. Dirka glavne skupine se vrši na progi Slovenjgrad—Celje—Slovenjgrad = 100 km. Start točno ob 9.50, obrat v Celju (Glazija).

2. Dirka novincev članov klubov »Mistinja«, »Pecac«, »Korotan« se vrši na progi Slovenjgrad—Meža—Slovenjgrad = 22 km. Start točno ob 11. uri, obrat v Meži (R. Komauer).

3. Dirka juniorske skupine se vrši na progi Slovenjgrad—Gornji Doljič—Slovenjgrad—Dravograd—Slovenjgrad = 92 km. Start točno ob 11.15. Obrat v g. Doljiču (gost. Führer) v Meži (R. Komauer).

4. Dirka dirkališčne skupine, se vrši na progi Slovenjgrad—Turinška vas—Slovenjgrad = 10.5 km. Start točno ob 14.15, obrat v Turinški vasi (gost. Sotl.).

Start in cilj za vse skupine je pred restavr. Cajnko v Slovenjgradu. Dirka se v eni skupini naenkrat!

Darila:

Za dirko glavne skupine:

1. Pokal bana dravske banovine, diploma in venec.
2. Pokal rudnika Mežice in diploma.
3. Pokal tt. Ornik & Mitrovič, Meža, in diploma.

4. Pokal tt. R. Komauer, Meža, in diploma.
5. Tobukar tt. Fr. Batjel, Ljubljana, in diploma.
6. Kavni pribor tt. K. Rojnik, Slovenjgradec, in diploma.

Za dirko novincev:

1. Pokal predsednika mestne občine Slovenjgradec in veletrg. Iv. Rojnika, venec in diploma.
2. Volneni pulover, darilo tt. Klobasa & Smolčnik Slovenjgradec.
3. Posrebrna velika cigaretna doza tt. K. Köllner, Slovenjgradec.
4. Cigaretna doza K. Goll, Slovenjgradec.

Za dirko juniorjev:

1. Pokal predsednika mestne občine Slovenjgradec in trgov. Iv. Rojnika, venec in diploma.
2. Pokal ban. sv. ing. Vinko Vrhnjaka in diploma.
4. Tobular tt. Fr. Batjel, Ljubljana, in diploma.

Za dirko dirkališčne skupine:

1. Pokal narodnega poslanca dr. Ant. Novačana, venec in diploma.
2. Likner servis tt. Slavko Markovič in diploma.
3. Marmornata tintarica, darilo srez. načel. dr. Fr. Hrašovec in diploma.
4. Usnjata denarnica tt. Vinko Rozman, Slovenjgradec in diploma.

Dirka se po pravilniku Koturske Zveze kraljevine Jugoslavije.

Ostali spored:

Ob 5 budnica; ob 9 koncert glasbenega društva Slovenjgradec; ob 15 spreved z godbo na čelu po mestu; ob 16 razdelitev daril na vrtu restavracije Cajnko.

BREZ POSEBNEGA OBVESTILA

+

POTRITI NEIZMERNE ZALOSTI NAZNANJAMO, DA JE NAS NAD VSE LJUBLJENI
SOPROG, OCE, BRAT IN STRIC, GOSPOD

ANTON HLADNIK

POSESTNIK, TRGOVEC IN GOSTILNICAR,
KAPETAN I. KLAZE V REZERVU

DNE 11. JUNIJA 1936, V 42. LETU STAROSTI, PREVIDEN S TOLAZILI SV. VERE,
BOGUVDANO UMRIL

POGREB PREDRAGEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO, DNE 13. JUNIJA 1936 OB PETIH
POPOLDNE IZPREH HISE ZALOSTI NA POKOPALIŠČU PRI DEV. MARIJI V POLJU
SVETE MASE ZADUŠNICE SE BODO BRALE V FARNI CERKVI
BLAGEGA POKOJNIKA PRIPOROČAMO V MOLITEV IN BLAG SPOMIN
DEVICA MARIJA V POLJU, DNE 12. JUNIJA 1936

ZALUJOČI OSTALI

Tinček in Tonček kot detektiva

79.

Gorila se spet prikaže

Tedaj pa se je zgodilo nekaj tako čudovitega, da dečka nista mogla verjeti svojem očem: iz močne železne kletke, mimo katere ju je cirkuški ravnatelj vlekel, je zadonel divjeradosten krič:

»Vau-huuu!«

Gorila, najzvestejša prijateljica naših dveh dečkov, je z vso silo zgrabila debelo klinovje kletke in ga zlomila. Cirkuški ravnatelj se je tako prestrašil, da mu je kar klobuk zletel z glave.

V taborišču je nastala strahovita zmešnjava. Ljudje so v smrtni grozi padali na tla kot enopi. Gorila pa je vzela Tinčka in Tončka pod pazduho in odlomastila z njima — bogve kam.

Velika tekstilna tovarna na Hrvaškem išče za svoj kazino z več gostilniškimi prostori in dvorano **sposobnega restavraterja.**

Pogoji: prvovrsten, agilen strokovnjak, dobra kuhinja. Obširne ponudbe na upravo Slovenca pod števil. 8529.

Za vedno nas je zapustila naša ljuba, zlata mama, gospa

Josipina Kamenšek

danes ob treh zjutraj po dolgotrajni in mučni bolezni ter odšla k Bogu po večno plačilo.

Pogreb preblage pokojnice bo v nedeljo, 14. junija, ob 3 popoldne iz mestne mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče. — Sv. masa za dušnico bo v ponedeljek, 15. junija, ob 7 zjutraj v magdalenski župni cerkvi.

Naj v miru počiva!

Maribor, št. Vid nad Ljubljano, Susak, dne 12. junija 1936.

ANICA PEČJAK, JANKO, STEFKA, VALERKA, otroci in ostalo sorodstvo.

Bres posebnega obvestila

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsake beseda Din 1.—; identifikacijski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pletiva vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Pridno in pošteno dekle

z dobrimi spricavali, ki zna tudi kuhati in vsa hišna dela, se sprejme v trgovini Alojz Preaz, Rogatec. (b)

Mladega pomočnika

iščem za takoj. Plača po dogovoru. Alojzij Božič, pekarna, Marja Snežna, Slov. gorice. (b)

Plačilno natakario

samsko, v starosti do 30 let, zmerno tudi nemščine, sprejemem. Ponudbe s sliko na hotel »Central«, Bled. (b)

Gospodično za postrežbo

za mojo na živčnih bolno hčerko iščem - preko 30 let staro, zmerno nemščine, sprejemem. Ponudbe s sliko na hotel »Central«, Bled. (b)

Mizarški pomočnik

(predelavec), ki bi bil pripravljen prevzeti v akord večje mizarstvo delo, se sprejme. Obrtni list potreben. Les, stroji in orodje za več mizarjev je na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Akord« št. 8562. (b)

Službo dobe

Kuharica

z večletno prakso išče službo gospodinje v župnišču, najraje na deželi. Naslov v upravi Slovenca pod števil. 8485. (a)

Posrestva

Uroben oglaš v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaj; če te ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico slo.

Vila

krasni sadonosni (tri stavbene parcele) napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca«, Maribor, pod 460.000. (p)

Tovarniški objekti

priljubljeni za lesno pa tudi drugo industrijo, ob večji železni postaji blizu Maribora z lastnim industrijskim tlom - ugodno napredaj, tudi proti knjižicam. K tovarni spada 144 ha lepega gozda. Pojasnila pod »Tovarna« v upravi Slovenca v Mariboru. (p)

Denar

Posojila

na vlošne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Obavlja vse denar. posle

vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. — Alojzij Planinšek, agent, bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1, Telef. 35-10. Znamko za odgovor. (d)

Bančno kom. zavod

MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah. (d)

Družabnika (-co)

stavbeno podjetje, vpeljan, sprejme s sodelovanjem s primernim kapitalom. — Ponudbe upravi Slovenca pod: »Podjeten« št. 8569. (d)

Prodamo

Ajdo

mlevske, vagonke pošiljke, nudi Kmetijska zadruga, Ptuj. (l)

Kolesa

prvovrstnih snamk, malo rabljena in nova, po sebi niski ceni kupite pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. (l)

Otroške jopice

po 12 Din se dobijo pri Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.

Kolesa

popravljeni in pokromona, garantiran nemški fabrikat, napredaj po neverjetno nizkih cenah. Nova trgovina, Tyrševa 34. 1

Ia sveže češnje

trde, črne, bele, rdeče — košara 15 kg 70 Din — franko poštnina, razpoložljiva G. Drechsler, Tuzla.

Svilene kombinize

po 20 Din se dobijo v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trdnici Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

PREMOG
DRVA IN
Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon števil. 2951

Vsa letna oblačila,

laster, buret, kasa, v odlični izdelavi dobite po ceni pri Preakerju. Sv. Petra cesta 14.

Mali oglasi
Slovenca
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Vnajem

Mlin

na stalni močni vodi, v prometnem kraju na deželi dam v najem, sposoben je tudi za vsako drugo obrt na vodni pogon. Babič, strugar, Rečica — Laško. (n)

Obrt

Plise, entel, azur, gumbe

gumbnice, monograme — izvrši takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. Zepni robel, plenice, ročna dela. (t)

Pozor!

Od danes naprej vsak dan pečen prašček po 36 Din kg, pečeno jagnje po 28 Din kg, različni po 4 Din porcija, čevapčiči po 3 Din porcija, kakor tudi prava turška kava in priznana najboljša dalmatinska vina. — Se priporoča za obilen obisk

VEŠTIC MARJAN, restavracija »Lloyd«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 7.

Inserirajte v »Slovenca«!

LIGNOLIT

najprikladnejša tla za

železnice
bigijenične zavode
urade
restavracije
kavarne
trgovine
kuhinje
kopalnice
stopnišča
L. L. d.

LIGNOLIT

Ing. Milan Hmelj
Radeče Zidani most

ZAHVALA

ZA MNOGOSTEVIJNE IZRAZE ISKRENEGA SOCUTJA, KI SO SE NAM OSERNO IZRAZILI ALI PA PISMENO DOSLI OB NENADOMESTLJIVI IZGUBI NASE NEPOZABNE HOERKE, SESTRE IN SVAKINJE, GOSPODINE

POLDKE PEČJAK

HČI TRGOVCA IN GOSTILNICA

IN MNOGIM DAROVALCEM PREKRASNEGA CVETJA IN VENCEV IZREKAMO TEM POTOM NASO NAJSRČNEJŠO ZAHVALO. ZAHVALJUJEMO SE TUDI VSEM, KI SO PRIŠLI NASO BLAGO RAJNO KROPIT IN SO JO SPREMILI NA ZADNJI POTI. POSEBNO ZAHVALO PA SE IZREKAMO: PRECASTITIM GOS. DUHOVNikom ZA MNOGE OBISKE IN TOLAZILA SVETE VERE, PREČ. GOS. ŽUPNIKU ERZARJU ZA PREKRASEN V SRCE SEGALOČI NAGROBNi GOVOR, TOPLISKIM Cerkvenim PEVCem ZA GANLJIVE NAGROB. PESMI, MARIJINI DRUŽBI ZA VELIKO UDELEŽBO, OBČINI TOPLICE ZA PISMENI IZRAZ SOCUTJA, POZARNI BRAMBI TOPLICE ZA SPREMTSTVO. TOREJ SE ENKRAT VSEM NAJPRISRČNEJŠA ZAHVALA IN BOG PLACAJ! SVETE MASE ZA POKOJNO SE BODO BRALE V VEČ CERKVAH.

TOPLICE, DNE 10. JUNIJA 1934.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

L. Ganghofer:

109

Grad Hubertus

Roman

Fric je debelo pogledal, ko se je njegov gospod ponoči tako nepričakovano prikazal v gradu, ves razdražen, kakor je sluga brž opazil. Grof Egge je te dni s štirimi lovci od jutra do večera siskal po vseh skalnih stenah svojega lovišča za orjilim gnezdom in ga vendar ni našel.

Z vsakim dnem brezuspešnega iskanja je rastle njegova jeza in povzročala lovcem težje ure. In opoline, ko je kazalo, da bo zabačal jug, preprečil iskanje in preglušil sleherno petelinovo petje, je grof Egge ves razjarjen zbežal iz lovske kočice proti domu.

Tuleče je hrumel veter okoli gradu, ko je Fric z dvignjeno svetilko hodil po veži, in je grof Egge pregledoval losja rogova, svoje lovske trojeje, za katere se je našlo komaj še malo prostora po stenah.

Svetilko si je dal nato postaviti v rogljo sobo. Na Fricovo vprašanje, kaj želi svetlost večerjati, je dejal: »Mlečen močnik. Cvtija itak ne znate pripraviti.«

Pol ure nato je sedel v jedilnici. V izžarjevalni toploti svetilke so se polastno mežili po stropu viseči orli, zunaj je jug sunkoma stresal vsa okna, kakor bi terjal, naj jih odpro pomladi.

Grof Egge je odinril krožnik in zajemal močnik iz skled. Ni še povečerjal, ko mu je prinesel Moser brzojavko: »Srečno došle v Genovo, odri- neva z »Bismarckom« v Neapelj in sva jutri zvečer v Capriju. Imava krasno vreme, kontesa Kiti vidno okrepčena. Pozdrave v njenem imenu. — Gundi.«

Zvoljno je gledal grof Egge v list pred seboj. Razen mnogih nepotrebnih besed mu še marsikaj drugega ni bilo po godu. »Krasno vreme?«

je zagodel in položil brzojavko na mizo. »Neumnost! Ko bi bila prišla k meni! Cvtije in gorski zrak bi ji pomagala bolj ko laške zbroje tam doli. Prižgal si je svojo kratko pipo in spet prebral brzojavko. »Stara, seveda! To je spet nekaj za njeno romantično kodeljo. Topila se bo od blaženosti. Na moje stroške! Vzdihih je in vstal. »In še ta neumnost, z bolnim dekletom kar planiti na pot. Kakor da bi kočutica ozdravela čez noč tam doli. Po čudežu! Čemer se je pomaknil na obla- zinjeni klopi v temen kot in vlekel pipo. Pa mu nekako ni dišala. Spet je vstal, taval okoli po sobi, blodil z očmi po stenah in v neprijetnem občutju zmigoval za rameni pod jopičem. Čutil se je samotnega.

Ko je Moser pospravil z mize, se je grof Egge stokajoč prijel za križ. »Vraga vendar, Kaj neki je z mojimi kostmi?«

»Gospod grof,« je dejal Moser očitajoče, »čudež bi ne bil. Celo zimo en napor za drugim, in po dolgem potovanju domov spet takoj v gore. Nekoliko preveč zahtevate od svoje starosti.«

»Starost? Norec! Lovil bom še svojih dvajset let. In če bom trd in me skrivi, se bom dal nesti na lov. Da le oči ne opesajo. Roka malo pomeni, ako se tudi kaj trese. Oko je vse. In moje so dobre. Po sokolje še gledajo. Toda, truden sem.«

Jug je bučal vso noč. Ko se je zaspavalo, se je začel veter povelgati. Potem se je na ubrzanem nebu zamejalo sonce in napačil je mehke pomladni dan. Gorski vrhovi, ki z njih še ni skopnel sneg, so se bleščali kakor na novo posrebrani, temni smrekovi gozdovi so bili sočno zeleni, po sečeh in vsem listnem drevju so se čez noč raz- prežali popki, v topljem zraku je dišalo, kakor bi zavonjale cvetlice iz južnih krajev.

In vsi ljudje so bili veseli. Samo grof Egge je klet ko Čič. Jezilo ga je, ker je zamudil ob takem dnevu lov, ki bi mu utegnil vreči petelina.

Da bi si svojo strašno voljo nekoliko popravil, se je usedel v rogljo sobi pred železno omaro in začel uvrščati v svojo zbirko dragulje, ki jih je

bil prinesel s potovanja. Ko je segel v neki predal, mu je zašel med prste novček. Izvlekel ga je in ga ogledoval. Bil je tolar, navaden tolar, brez sleherne vrednosti za zbiralec. A za grofa Eggeja je bil novček menda nekako dragocen. Nasmešnil se je, pokimal zamišljeno z glavo predse in spustil tolar spet v predal. Ko je potem začel na zaklopni mizi razvrščati iskrece se dragulje, je šel zunaj mimo okna stari puškonosca, ki je nesel orlom hrano.

Pri kletki je Moser odprl vratca in vrgel hrano za rešetko. Štirje orli so z razprostrtimi peroti skočili s prečnice in se začeli ravnsati za krvave kose. Peti je pa razčepčen neigibno obsedel v svojem kotu in zapiral kakor v spanju svojo rmeno zmurko čez oči.

»Ta ne bo več dolgo. Povedati moram, sicer bom kriv jaz.«

Hotel se je že obrniti, ko je čul, da je pred parkom obstal voz. Železna vrata so zaročljala. Častnik, zavil v plašč, je prišel urno po drevoletu.

Moser je razjil. »Hudiča, grof Robert je tu.« postavil je okrvavljeno skledo na tla in si obrisal roke ob svoje irhaste hlače. »Pozdravljeni, gospod grof! To bo milostni gospod vesel.«

Robertov obraz je bil upadel kakor po pre- tati noči. Prezrl je roko, ki mu jo je stari lovec ponudil, molče priklimal in šel mimo. Na verandi je odložil plašč. Ko je zagledal v veži na obešal- niku svetlo označeno puško in zmečkani klobuk svojega očeta, se je olajšano oddahnil. Z drhtečimi rokami si je odpel sabljo in jo obesil poleg puške. Rotem je krenil k vratom in potkal.

»Naprej!«

Umrši Roberta, se je grof Egge zdrznil tako, da se je naslonjač premaknil. Zaklopna miza pri železni omari se je stresla in stotine draguljev, ki so bili lepo razvrščeni po njej, so se zaiskrili in bleščali.

»Ti?«

Kakor je zazvenela ta beseda trdo in kakor je oče nezaupno motril sina od glave do nog, se

je smelo reči, da si grof Egge od tega nepričako- vanega obiska ni obetal nič dobrega.

Robert je zaprl za seboj vrata. Nekaj hipov je bilo tiho v sobi. Grof Egge se je na svojem se- dežu naslonil nazaj in si gребel s prsti po bradi.

»Dober dan, papa.« S tem pozdravom, ki je zvenel čudno negotovo, je stopil Robert proti očetu. Tedaj je opazil, kako hudo je vzela očeta pre- tekla zima. »Ali nisi zdrav, papa?«

»Jaz, zakaj?«

»Bojim se, da je zadnje lovsko potovanje bilo zate prenaporno. Bolan si videti in sem v skrbeh.«

Grof Egge se je suho zasmejal in odklanjajoče odmahnil z roko. »Najprej: nisem bolan. Nasprot- no! Upam, da bom živel še dolgo. Dlje morda, kot bi bilo nekateremu všeč. In drugič: nič ne solzari! Povej raje odkrito, čemu si prišel? Z nekim na- menom gotovo, ali ne? Urno je začel pospravljati iskrece se dragulje v predale železne omare. »To- rej? Kaj hočeš?«

Robert si je grizel ustnice.

Grof Egge je položil plošče s safiri v omaro in pogledal kviku. »Ali nisi čul vprašanja? Cesa iščeš pri meni?«

»Pomoči.«

Kakor bi zavpil človek v smrtni stiski na po- moč, se je zdelo.

Grof Egge je vstal. Imel je okamenelo trd obraz, v očeh se mu je bliskalo ok raztoče jeze. »Igral si spet? In izgubil? Ni ti treba odgovarjati. Vidi se ti, da ti teče voda v grlo. Tak si ko učlo- večeni maček. In pot k meni si napravil zaman. Ali pa misliš, da ti bom kaj dal? Ne, gospod sin, tega je konec. Povedal sem ti to že poleti. Toda če se želiš morda udeležiti lova — mi boš lahko odstrelil nekaj petelinov izpred nosa, kakor ta- krat oba kozla.«

»Prosim te, oče, ne govori tako! Vem, kako sem se pregrešil. Toda meni gre zdaj za vse. Za ime, za čast —«